

SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE ŠESTANOVAC

GODINA 2025 ŠESTANOVAC, 19.12.2026 BROJ 12 A

S A D R Ź A J

AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA ŠESTANOVAC
OPĆINSKO VIJEĆE
Klasa: 024-01/25-01/05
Urbroj: 2181-48-25-01-21
Šestanovac, 19.12.2025

Na temelju . članka 33. stavka 1. Statuta Općine Šestanovac (Službeni Glasnik Općine Šestanovac 03/13,1/21), Općinsko vijeće Općine Šestanovac, na svojoj 04.sjednici održanoj dana 19.12.2025 donosi:

ODLUKA

U svezi prijedloga Odluke o usvajanju Plana upravljanja destinacijom za općinu Šestanovac za razdoblje od 2025-2029

- 1.Usvaja se Plana upravljanja destinacijom za općinu Šestanovac za razdoblje od 2025-2029
- 2.Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja,a objaviti će se u „Službenom glasniku općine Šestanovac“

1.Službeni glasnik općine
Šestanovac
2.TZ općine Šestanovac

PREDSEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA:

Hrvoje Balić

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM
2025. – 2029.

OPĆINA ŠESTANOVAC

Izradila:

Andela Ivandić

10. Prosinca 2025.

Sadržaj

1. UVOD	5
2. METODOLOGIJA I ZAKONODAVNI OKVIR.....	6
3. ANALIZA TRENUTAČNOG STANJA TURIZMA U OPĆINI ŠESTANOVAC.....	10
Popis kulturnih dobara na području općine Šestanovac	16
4. STRATEŠKI RAZVOJNI OKVIR.....	20
5. AKCIJSKI PLAN I PROVEDBA	28
6. PRAĆENJE, EVALUACIJA I FINACIJSKI OKVIR	36
7. POPIS PROJEKATA.....	42
<i>MJERA 1.. – Razvoj poduzetničke infrastrukture i potpornih institucija u poduzetništvu</i>	<i>47</i>
Opis mjere:	47
<i>MJERA 2.– Jačanje institucionalne potpore razvoju poduzetništva i obrta</i>	<i>48</i>
Opis mjere:	48
<i>MJERA 3. – Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača</i>	<i>49</i>
<i>MJERA 4. – Valorizacija i uključivanje kulturne baštine u turističku ponudu</i>	<i>49</i>
<i>MJERA 5. – Poboljšanje postojećih i razvoj novih turističkih sadržaja i usluga</i>	<i>50</i>
<i>MJERA 6. – Razvoj sustava interpretacije turističkih atrakcija i sadržaja.....</i>	<i>51</i>
<i>MJERA 7. – Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja.....</i>	<i>52</i>
<i>MJERA 8. – Razvoj javne infrastrukture i komunalnih usluga.....</i>	<i>52</i>
<i>MJERA 9. – Rekonstrukcija, izgradnja i modernizacija prometne infrastrukture.....</i>	<i>54</i>
<i>MJERA 10. – Digitalizacija i modernizacija javne uprave</i>	<i>54</i>
<i>MJERA 11. – Zaštita okoliša i održivo korištenje resursa</i>	<i>55</i>
<i>MJERA 12. – Razvoj obnovljivih izvora energije i energetska obnova objekata</i>	<i>56</i>
<i>MJERA 13. – Održivo prostorno uređenje i digitalizacija prostornih podataka.....</i>	<i>57</i>
<i>MJERA 14. – Održivo gospodarenje divljači i zaštita životinja</i>	<i>58</i>
<i>MJERA 15. – Razvoj i modernizacija socijalnih usluga.....</i>	<i>59</i>
<i>MJERA 16. – Razvoj sustava primarne zdravstvene zaštite.....</i>	<i>59</i>
<i>MJERA 17. – Promocija zdravog i aktivnog života kroz sport, rekreaciju i preventivne programe ...</i>	<i>60</i>
<i>MJERA 18. – Jačanje sustava sigurnosti, vatrogastva i civilne zaštite</i>	<i>61</i>
8. ZAKLJUČAK	71
9. TABLICA GRAFOVA I SLIKA.....	71
10. REFERENCE	72

Sažetak

Ovaj Plan upravljanja destinacijom Općine Šestanovac za razdoblje 2025. – 2029. predstavlja sveobuhvatan strateški okvir za održivi razvoj turizma. Smješten u dalmatinskom zaleđu, Šestanovac posjeduje značajan, ali u velikoj mjeri neiskorišten potencijal u ruralnom, avanturističkom i kulturnom turizmu, temeljen na bogatoj prirodnoj i kulturnoj baštini.¹ Unatoč nedavnom razvoju kao destinacije visokokvalitetnog privatnog smještaja, posebice luksuznih vila, općina se suočava s izazovima demografskog pada, nedovoljno razvijene infrastrukture te potrebom za boljom integracijom turističkih resursa.²

Plan je izrađen kroz sustavan metodološki pristup, uključujući analizu trenutačnog stanja turizma, konzultacije sa dionicima te pregled relevantnog zakonodavnog i strateškog okvira na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Analiza je identificirala ključne prednosti, poput prirodnih krajolika kanjona rijeke Cetine i planine Biokovo, pozitivnog stava zajednice prema turizmu te rastućeg broja smještajnih kapaciteta. Među slabostima se ističu nedostatak raznolikosti turističkih proizvoda, nedovoljna promocija i potreba za jačanjem ljudskih resursa.

Strateški okvir definira viziju Šestanovca kao prepoznate destinacije autentičnog ruralnog i aktivnog turizma, obilježenog održivošću, visokom kvalitetom i snažnom integracijom s lokalnom zajednicom. Ključni strateški ciljevi uključuju: (1) obogaćivanje i diversifikaciju turističke ponude kroz razvoj novih proizvoda i doživljaja; (2) jačanje marketinških aktivnosti destinacije i izgradnju identiteta brenda; (3) unaprjeđenje javne i turističke infrastrukture; te (4) poticanje uključivanja zajednice i razvoj ljudskih resursa.

Dokument završava detaljnim Akcijskim planom, u kojem su precizirani projekti, aktivnosti, odgovorne strane, vremenski okviri i mogući izvori financiranja. Predlaže se snažan sustav praćenja i vrednovanja, temeljen na ključnim pokazateljima uspješnosti (KPI), kako bi se osigurala učinkovita provedba plana i omogućilo prilagodljivo upravljanje. Ovaj strateški dokument služi kao temeljni alat svim turističkim dionicima za zajedničko usmjeravanje odgovornog razvoja turizma u Šestanovcu, s ciljem stvaranja trajnih gospodarskih koristi uz očuvanje jedinstvenog prirodnog i kulturnog identiteta općine.

¹ <https://hrcak.srce.hr/index.php/en/clanak/373147>

² <https://www.dalmatia.hr/destination/sestanovac/>

1. UVOD

Općina Šestanovac, smještena na jedinstvenom geografskom raskrižju u dalmatinskom zaleđu, predstavlja destinaciju s izrazitim potencijalom u nastajanju unutar turističkog krajolika Splitsko-dalmatinske županije. Povezujući obalni i kontinentalni prostor, ona nudi privlačnu alternativu tradicionalnom modelu turizma sunca i mora koji dominira hrvatskom obalom Jadrana. Ovaj Plan upravljanja destinacijom (PUD) za razdoblje 2025. – 2029. izrađen je kako bi pružio jasan, strateški i provediv okvir za korištenje tog potencijala na održiv i odgovoran način.

Posljednjih godina Šestanovac bilježi značajan porast interesa turista, potaknut ponajprije razvojem visokokvalitetnog privatnog smještaja, uključujući znatan broj luksuznih kuća za odmor i vila. Taj je rast bio organski, vođen prirodnim ljepotama područja – impozantnom planinom Biokovo i dramatičnim kanjonom rijeke Cetine – te obećanjem autentičnog, mirnog ruralnog doživljaja. Akademski istraživanja i lokalna opažanja potvrđuju da su ruralni i avanturistički turizam najrazvijeniji oblici turizma u općini, što predstavlja čvrstu osnovu za izgradnju složenije i otpornije turističke ponude.

Međutim, ovaj razvoj u začetku nije bez izazova. Općina se suočava s dugoročnim trendom depopulacije i starenja stanovništva, što predstavlja rizik za vitalnost lokalne zajednice i očuvanje njezine kulturne baštine.³ Nadalje, iako osnovni resursi postoje, velik dio materijalne i nematerijalne kulturne baštine ostaje nedovoljno istražen i nedovoljno uključen u doživljaj posjetitelja. Turistička ponuda nedostaje raznolikosti, a destinacija pati od ograničene vidljivosti i prepoznatljivosti brenda na konkurentnom tržištu.

Prepoznajući ove prilike i izazove, izrada ovog PUD-a predstavlja proaktivan korak Općine Šestanovac i njezinih dionika. Potreba za strukturiranim pristupom razvoju turizma od presudne je važnosti kako bi se izbjegle zamke neplanskog rasta, poput degradacije okoliša, gubitka autentičnosti i nejednake raspodjele gospodarskih koristi. Ovaj plan osmišljen je kao suradnički alat, koji usklađuje napore lokalne samouprave, turističkih poduzetnika, lokalne zajednice i regionalnih partnera prema zajedničkoj viziji.

Primarna svrha ovog dokumenta jest definirati strateški smjer razvoja turizma u Šestanovcu u idućih pet godina. Cilj mu je to postići kroz:

- a) Pružanje sveobuhvatne analize** trenutnog stanja turizma, uključujući njegove resurse, kapacitete i rezultate.
- b) Definiranje jasne vizije, misije i strateških ciljeva** koji odražavaju težnje lokalne zajednice i potencijal destinacije.
- c) Identificiranje ključnih razvojnih prioriteta** te izrada konkretnih akcija i projekata za razvoj proizvoda, marketing, unaprjeđenje infrastrukture i jačanje kapaciteta ljudskih resursa.
- d) Uspostavljanje okvira za provedbu, praćenje i vrednovanje** kako bi se osigurala odgovornost i omogućilo prilagodljivo upravljanje.

Pružajući strukturirani okvir za razvoj projekata, suradnju dionika i praćenje učinkovitosti, ovaj plan nastoji ostvariti nekoliko ključnih ciljeva:

³ <https://mint.gov.hr>

- **Unaprijediti doživljaj posjetitelja:** kroz poboljšanje infrastrukture, diversifikaciju turističke ponude i bolju valorizaciju prirodnih i kulturnih resursa.
- **Ojačati lokalno gospodarstvo:** stvaranjem novih radnih mjesta, podrškom lokalnim poduzetnicima i produljenjem turističke sezone.
- **Očuvati prirodnu i kulturnu baštinu:** provedbom održivih praksi i promicanjem odgovornog turizma koji poštuje lokalni okoliš i identitet.
- **Poboljšati kvalitetu života stanovnika:** osiguravanjem da razvoj turizma pozitivno doprinosi zajednici i njenim sadržajima.

Uspješna provedba ovog plana doprinijet će ne samo gospodarskom prosperitetu Šestanovca kroz povećane turističke prihode i otvaranje novih radnih mjesta, već i širim ciljevima ruralnog razvoja, demografske revitalizacije te očuvanja jedinstvenog prirodnog i kulturnog identiteta za buduće generacije. Kako istraživanja pokazuju, lokalno stanovništvo ima pozitivan stav o potencijalu turizma za razvoj općine, što ovo čini ključnim trenutkom za usmjeravanje tog optimizma u koordinirano i održivo djelovanje [1].

2. METODOLOGIJA I ZAKONODAVNI OKVIR

2.1. Metodološki pristup

Izrada Plana upravljanja destinacijom Općine Šestanovac (2025. – 2029.) vođena je strukturiranim i sveobuhvatnim metodološkim pristupom kako bi se osigurala njegova strateška relevantnost, praktična primjenjivost i usklađenost s načelima održivog razvoja turizma. Proces je obuhvatio kvantitativne i kvalitativne istraživačke metode, opsežne konzultacije s dionicima te temeljit pregled postojećih strateških dokumenata i zakonodavnog okvira. Metodologija je provedena kroz nekoliko jasno definiranih faza:

Faza 1: Pripremne aktivnosti i situacijska analiza

Ova početna faza bila je usmjerena na prikupljanje i analizu svih relevantnih podataka kako bi se stvorila čvrsta baza dokaza za strateško donošenje odluka. Ključne aktivnosti uključivale su:

- ◆ **Kabinetarsko istraživanje (Desk Research):** Sveobuhvatan pregled postojeće akademske literature, stručnih studija i službenih publikacija vezanih uz turizam u dalmatinskom zaleđu, a posebno na području Šestanovca. To je uključivalo analizu radova o trendovima ruralnog i avanturističkog turizma te valorizaciji prirodne i kulturne baštine.⁴
- ◆ **Analiza statističkih podataka:** Prikupljanje i analiza službenih statističkih podataka o dolascima turista, noćenjima, smještajnim kapacitetima i njihovim strukturnim obilježjima iz izvora poput Državnog zavoda za statistiku (DZS) i sustava eVisitor. Također je analizirana demografska struktura radi boljeg razumijevanja kretanja stanovništva, dobne strukture i gustoće naseljenosti, što je ključno za planiranje održivog razvoja.⁵
- ◆ **Inventarizacija turističkih resursa:** Provedena je sustavna inventarizacija i preliminarna valorizacija turističkih resursa općine. To je uključivalo mapiranje ključnih prirodnih atrakcija (kanjon rijeke Cetine, blizina Parka prirode Biokovo), kulturnih i

⁴ <https://dalmatia.hr/destination/sestanovac>

⁵ <https://mint.gov.hr/news-11455/tourism>-act-to-focus-on sustainable-destination-management/23551

povijesnih lokaliteta, postojeće turističke infrastrukture (biciklističke i pješačke staze) te nematerijalne kulturne baštine poput lokalne gastronomije i tradicije.⁶

Faza 2: Uključivanje dionika i kvalitativno istraživanje

Uvažavajući činjenicu da je uspješno upravljanje destinacijom rezultat suradničkog djelovanja, ova je faza bila usmjerena na uključivanje ključnih dionika s ciljem prikupljanja uvida, definiranja prioriteta i jačanja osjećaja zajedničkog vlasništva nad planom. Korištene metode bile su:

- **Polustrukturirani intervjui:** Provedeni su detaljni intervjui s predstavnicima lokalne samouprave, vlasnicima smještajnih objekata i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova), lokalnim poduzetnicima te predstavnicima relevantnih udruga. Ovi intervjui dali su kvalitativne podatke o uočenim prilikama, izazovima i razvojnim potrebama.
- **Radionice i fokus grupe:** Organizirane su interaktivne radionice za širu skupinu dionika, uključujući članove lokalne zajednice. Tijekom tih susreta provedeno je zajedničko promišljanje s ciljem definiranja zajedničke vizije turizma i provedena je SWOT analiza (snage, slabosti, prilike i prijetnje), čime se osiguralo da strateški okvir počiva na kolektivnom znanju i težnjama aktera destinacije. Pozitivna percepcija potencijala turizma među lokalnim stanovništvom bila je jedna od ključnih tema obrađenih u ovim raspravama.

Faza 3: Izrada strateškog okvira

Na temelju nalaza iz faza analize i uključivanja dionika oblikovan je strateški okvir. Ovaj je proces obuhvatio:

- **Definiranje vizije i misije:** Sintezom doprinosa dionika izrađena je jasna i zajednička vizija i misija za budućnost turizma u Šestanovcu.
- **Definiranje strateških ciljeva i zadaća:** Vizija i misija pretočene su u jasne, mjerljive, dostižne, relevantne i vremenski određene (SMART) strateške ciljeve i konkretne zadaće za petogodišnje razdoblje.
- **Izrada akcijskih planova:** Za svaki strateški cilj izrađen je detaljan akcijski plan koji uključuje konkretne mjere, projekte i aktivnosti. Svakoj aktivnosti dodijeljena je odgovorna strana, vremenski okvir provedbe, ključni pokazatelji uspješnosti (KPI), kao i procijenjeni proračun s mogućim izvorima financiranja.

Faza 4: Finalizacija i validacija

Završna faza obuhvatila je objedinjavanje svih dijelova plana u koherentan dokument. Nacrt plana predstavljen je ključnim dionicima na završni pregled i validaciju, čime se osiguralo da dokument vjerno odražava dogovoreni strateški smjer i prioritete. Povratne informacije iz procesa validacije ugrađene su u konačnu verziju Plana upravljanja destinacijom. Ovaj iterativni i uključivi pristup jamči da rezultat nije samo teoretska vježba, već praktičan i široko prihvaćen alat za upravljanje razvojem turizma u Šestanovcu.

2.2. Zakonodavni i strateški okvir

Razvoj turizma u Općini Šestanovac reguliran je i usmjeren hijerarhijom zakonskih propisa i strateških dokumenata na međunarodnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Ovaj Plan upravljanja destinacijom izrađen je tako da u potpunosti bude usklađen s postojećim okvirom,

⁶ Keep.eu. <https://keep.eu/projects/30313/-Sustainable-tourism-for-lo-EN/>

čime se osigurava da lokalne razvojne inicijative budu u skladu sa širim političkim ciljevima te da budu prihvatljive za potencijalne mogućnosti sufinanciranja.

Međunarodni okvir:

Na međunarodnoj razini, plan se temelji na načelima održivog razvoja turizma koje promovira Svjetska turistička organizacija Ujedinjenih naroda (UNWTO). Također je usklađen s općim ciljevima politika Europske unije koje se odnose na regionalni razvoj, ruralni razvoj (Zajednička poljoprivredna politika), zaštitu okoliša (mreža Natura 2000) te Europski zeleni plan (European Green Deal), koji održivost postavlja kao temelj gospodarskog rasta.

Nacionalni okvir:

Glavni nacionalni dokumenti koji oblikuju ovaj plan uključuju:

- **Zakon o turizmu (NN 156/23):** Ovaj temeljni zakon definira sustav i institucionalni okvir turizma u Hrvatskoj, uključujući uloge i odgovornosti turističkih zajednica i jedinica lokalne samouprave u upravljanju destinacijom. Ovaj Plan upravljanja destinacijom (PUD) predstavlja ključni instrument za ispunjavanje obveza općine prema ovom zakonu.
- **Strategija održivog razvoja turizma do 2030.:** Ova ključna nacionalna strategija određuje temeljne ciljeve hrvatskog turizma, s naglaskom na cjelogodišnji i regionalno raspoređen turizam, održivost, kvalitetu i autentičnost. Strateški prioriteti PUD-a Šestanovca – poput razvoja ruralnog i aktivnog turizma te valorizacije kulturne baštine – u potpunosti su usklađeni s ciljem nacionalne strategije jačanja turizma u kontinentalnim i ruralnim područjima.
- **Nacionalna razvojna strategija 2030.:** Kao najviši strateški dokument Republike Hrvatske, prepoznaje turizam kao ključan pokretač gospodarskog razvoja. Ovaj plan doprinosi njezinim ciljevima poticanjem gospodarske aktivnosti i otvaranjem radnih mjesta u demografski ugroženom ruralnom području.

Regionalni i županijski okvir:

Plan je usklađen sa strateškim dokumentima Splitsko-dalmatinske županije:

- **Plan razvoja Splitsko-dalmatinske županije 2022. – 2027.:** Ovaj plan definira razvojne prioritete cijele županije, uključujući uravnotežen razvoj obalnog i zaleđnog područja. PUD Šestanovca izravno podupire županijski cilj diversifikacije turističke ponude i jačanja gospodarstva dalmatinskog zaleđa.
- **Master plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije:** Ovaj dokument pruža detaljniji strateški smjer razvoja turizma u županiji. Fokus na razvoj aktivnog turizma, kulturnih ruta i autentičnih gastronomskih doživljaja u zaleđu u potpunosti je odražen u konkretnim projektima i mjerama predloženim za Šestanovac.

Lokalni okvir:

Na lokalnoj razini, ovaj PUD usklađen je s temeljnim razvojnim dokumentima općine i služi kao sektorska razrada:

- **Plan razvoja Općine Šestanovac:** Ovaj plan predstavlja temeljni strateški dokument za cjelokupni gospodarski i društveni razvoj općine. PUD za turizam funkcionira kao ključni provedbeni alat za turističke ciljeve definirane u širem općinskom razvojnom planu.

- **Prostorni plan Općine Šestanovac:** Svi predloženi infrastrukturni projekti i preporuke za korištenje prostora unutar ovog PUD-a usklađeni su s odredbama općinskog prostornog plana, čime se osigurava da se razvoj turizma odvija planski i održivo.

Ugradnjom plana u ovaj sveobuhvatni zakonodavni i strateški kontekst, Općina Šestanovac osigurava vertikalnu i horizontalnu usklađenost politika, jača svoje kapacitete za korištenje nacionalnih i EU fondova te se obvezuje na razvojni put koji je održiv, odgovoran i usklađen s regionalnim i nacionalnim prioritetima.

2.3. Proces uključivanja dionika

Participativan i uključiv proces uključivanja dionika bio je temeljna komponenta izrade ovog Plana upravljanja destinacijom. Polazno načelo bilo je da se održivi razvoj turizma može postići samo kroz aktivno sudjelovanje i suradnju svih relevantnih aktera unutar destinacije. Proces je osmišljen kako bi se izgradio konsenzus, potaknuo osjećaj zajedničkog vlasništva te osiguralo da konačni plan odražava raznolike potrebe, perspektive i težnje lokalne zajednice.

Ključne skupine dionika identificirane i uključene u proces bile su:

Javni sektor: Predstavници Općine Šestanovac (Ured načelnika, Općinsko vijeće, upravni odjeli), Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije te predstavnici relevantnih javnih institucija

Privatni sektor: Vlasnici i upravitelji smještajnih objekata (vile, kuće za odmor, apartmani), obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG-ovi) koja nude turističke usluge, pružatelji usluga aktivnog turizma (npr. rafting, planinarenje, biciklizam), lokalni ugostitelji i drugi mali poduzetnici.

Civilno društvo i lokalna zajednica: Predstavnici lokalnih kulturnih i sportskih udruga, nevladinih organizacija (NGO-a) te zainteresirani lokalni stanovnici. Njihovo je sudjelovanje bilo ključno za uključivanje lokalnog znanja i osiguravanje da plan adresira dobrobit zajednice.

Proces uključivanja dionika bio je strukturiran kroz niz ciljanih aktivnosti:

- **Početne konzultacije i intervjui:** Proces je započeo nizom individualnih, polustrukturiranih intervjua s ključnim donositeljima odluka i utjecajnim osobama iz svake skupine dionika. Ovi početni sastanci služili su za predstavljanje procesa izrade PUD-a, prikupljanje strateških ulaznih informacija te identificiranje glavnih izazova i prilika iz njihove jedinstvene perspektive. Time se omogućilo dublje razumijevanje specifičnih interesa i pitanja koja je trebalo adresirati.
- **Tematske radionice:** Organiziran je niz tematskih radionica koje su okupljale različite skupine dionika radi rasprave o pojedinim aspektima razvoja turizma. Jedna ključna radionica bila je posvećena provedbi zajedničke SWOT analize, što je sudionicima omogućilo da kolektivno identificiraju unutarnje snage i slabosti destinacije, kao i vanjske prilike i prijetnje. Ova participativna analiza činila je okosnicu strateškog okvira. Druga radionica bila je usmjerena na oblikovanje vizije, gdje su sudionici zajednički definirali poželjnu budućnost turizma u Šestanovcu, što je izravno oblikovalo izjave o viziji i misiji u ovom planu.

- **Javna prezentacija i sesija povratnih informacija:** Po dovršetku nacрта plana organizirana je javna prezentacija za sve dionike i širu zajednicu. To je bila prilika za predstavljanje analize, predložene vizije, ciljeva i ključnih aktivnosti. Nakon prezentacije uslijedilo je razdoblje javnog savjetovanja tijekom kojeg su dionici mogli podnijeti pisane komentare i prijedloge. Ovakav transparentan pristup osigurao je da konačni dokument bude doraden na temelju širokih povratnih informacija zajednice.

Uvidi prikupljeni kroz ovaj sveobuhvatan proces uključivanja dionika bili su neprocjenjivi. Potvrđena je snažna lokalna podrška razvoju turizma kao ključnog gospodarskog pokretača te je naglašena želja zajednice za modelom razvoja koji je autentičan i koji poštuje lokalni način života i prirodni okoliš. Aktivnim uključivanjem dionika od samog početka, ovaj PUD nije dokument izrađen *za njih*, već plan izrađen *s njima*, čime se značajno povećava vjerojatnost njegove uspješne i suradničke provedbe.

3. ANALIZA TRENUTAČNOG STANJA TURIZMA U OPĆINI ŠESTANOVAC

Sveobuhvatna analiza trenutačnog stanja turizma predstavlja temeljni korak u oblikovanju strateškog plana upravljanja destinacijom. Ovo poglavlje donosi detaljan pregled Općine Šestanovac, postavljajući početnu osnovu iz koje će se razvijati buduće strategije. Poglavlje započinje definiranjem geografskog konteksta i demografskog profila općine, nakon čega slijedi analiza postojećeg turističkog prometa i smještajne infrastrukture. Zatim se prelazi na inventarizaciju i valorizaciju ključnih prirodnih, kulturnih i antropogenih resursa koji čine turistički potencijal destinacije. Na kraju, SWOT analiza sintetizira ove nalaze, identificirajući unutarnje snage i slabosti, kao i vanjske prilike i prijetnje koje će oblikovati strateški smjer razvoja turizma u Šestanovcu za razdoblje 2025. – 2029.

3.1. Geografski položaj i demografski profil

Općina Šestanovac smještena je u Splitsko-dalmatinskoj županiji, zauzimajući jedinstven prijelazni prostor između Jadranske obale i dalmatinskog zaleđa (Dalmatinske zagore). Prostire se na ukupnoj površini od približno 90 četvornih kilometara.⁷ Njezina strateška lokacija jedno je od najznačajnijih razvojnih prednosti. Smještena neposredno u zaleđu popularne Makarske rivijere i povijesnog grada Omiša, Općina Šestanovac koristi blizinu glavnih turističkih središta, a istodobno se nalazi u mirnijem, ruralnom okruženju. Ova dvostruka pozicija omogućuje joj da funkcionira i kao mirno utočište od prenapučenih obalnih područja i kao pogodna baza za istraživanje šire regije.

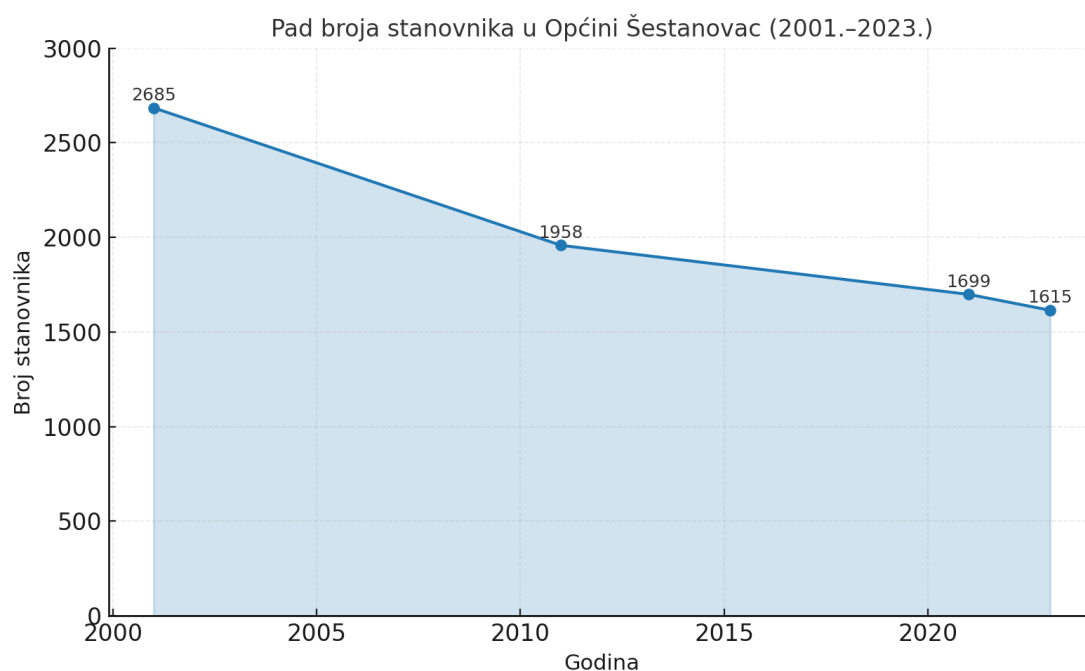
Dostupnost općine uvelike je poboljšana zahvaljujući autocesti A1 (Zagreb–Split–Dubrovnik), s velikim čvorištem koje se nalazi upravo na njezinu području, što osigurava izvrsnu cestovnu povezanost s ostatkom Hrvatske i Europe. Nadalje, blizina kanjona rijeke Cetine na zapadu i Parka prirode Biokovo na jugoistoku smješta Šestanovac na raskrižje značajnih prirodnih atrakcija, nudeći velik potencijal za razvoj. Međutim, demografski profil Šestanovca predstavlja značajan izazov koji izravno utječe na razvojne kapacitete, uključujući i turistički sektor. Općina već dulje vrijeme bilježi kontinuirani i dugotrajan trend depopulacije, što je uobičajen problem mnogih ruralnih područja u Hrvatskoj. Povijesni podaci pokazuju dramatičan pad broja stanovnika tijekom prošlog stoljeća – s 5.463

⁷ www.sestanovac.com

stanovnika 1921. godine na svega 1.669 prema popisu iz 2021. godine.⁸ Novije procjene iz prosinca 2023. godine ukazuju na dodatno smanjenje broja stanovnika na 1.615, što pokazuje nastavak godišnjeg pada od približno 1,4% u razdoblju između 2021. i 2023. godine. Ovaj trend rezultirao je niskom gustoćom naseljenosti od oko 18–19 stanovnika po četvornom kilometru.

Dobna struktura stanovništva dodatno pojačava ovaj izazov. Podaci popisa stanovništva iz 2021. godine pokazuju izraženo starenje stanovništva, s velikim udjelom starijih dobni skupina: 269 osoba u dobi od 60 do 69 godina, 202 osobe u dobi od 70 do 79 godina te 172 osobe u dobi od 80 i više godina. Suprotno tome, mlađe dobne skupine znatno su malobrojnije, s tek 124 djece u dobi od 0 do 9 godina i 128 osoba u dobi od 10 do 19 godina. Ova demografska neravnoteža ima duboke posljedice na lokalno tržište rada, poduzetničke kapacitete i ukupnu vitalnost zajednice. Smanjenje i starenje populacije može dovesti do manjka kvalificirane radne snage u turizmu i ugostiteljstvu, otežati osnivanje novih poduzeća te ugroziti očuvanje lokalnih tradicija i kulturnih praksi.

Unatoč ovim demografskim poteškoćama, stanovništvo je izrazito homogeno – 99,54% stanovnika izjasnilo se kao Hrvati na popisu iz 2021. godine, što može poticati snažnu društvenu koheziju i jedinstveni kulturni identitet [4]. Rješavanje izazova depopulacije i starenja radne snage bit će ključna sastavnica svake održive strategije razvoja turizma za Šestanovac.

Graf 1. Pad broja stanovnika u Općini Šestanovac (2001.-2023.)

⁸ <https://dzs.gov.hr/>

3.2. Analiza turističkih dolazaka i smještajnih kapaciteta

Unatoč demografskim izazovima, Općina Šestanovac posljednjih je godina zabilježila značajan i kontinuiran porast broja turista, što ukazuje na rastuće prepoznavanje njezina potencijala kao turističke destinacije.⁹ Glavni pokretač ovog rasta bio je razvoj visokokvalitetnog privatnog smještaja, posebice luksuznih kuća za odmor i vila s bazenima. Ovaj je segment postao kamen temeljac lokalne turističke ponude, pozicionirajući Šestanovac kao destinaciju za posjetitelje koji traže privatnost, udobnost i autentičan ruralni doživljaj, daleko od užurbane obale. Šestanovac se pritom istaknuo i jednom od najviših koncentracija luksuznih vila po stanovniku u Hrvatskoj, što je izvanredan uspjeh za općinu koja nije smještena izravno na moru.

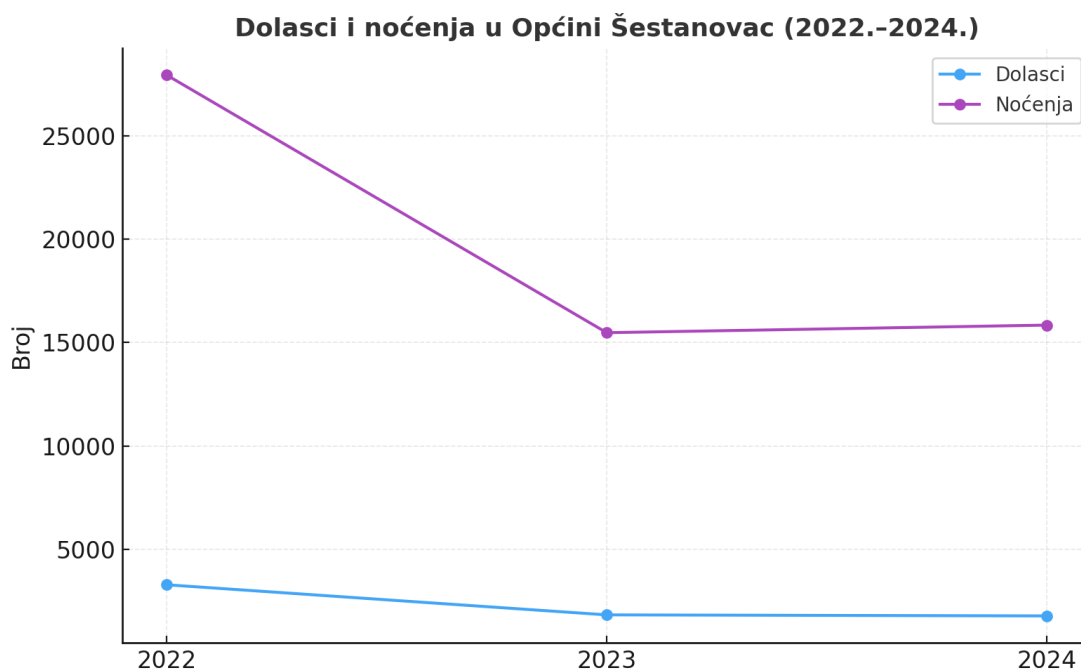
Ova specijalizacija u smještaju visoke kategorije definirala je tržišnu nišu destinacije. Tipični posjetitelj Šestanovca dolazi kao obitelj ili mala skupina u potrazi za mirnom bazom za odmor iz koje može istraživati širu dalmatinsku regiju. Privlače ih kvaliteta smještaja, mirno prirodno okruženje te laka dostupnost i plaža Makarske rivijere i avanturističkih sadržaja u kanjonu Cetine i na planini Biokovo. Primarni oblici turizma koji su se razvili jesu ruralni turizam, temeljen na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima i kućama za odmor, te u sve većoj mjeri avanturistički turizam.¹⁰

Trenutačna struktura smještaja gotovo je isključivo sastavljena od privatnih iznajmljivača (apartmana i kuća za odmor). Iako je ovaj model uspješno privukao određeni tržišni segment, on istodobno ukazuje na značajan nedostatak u turističkoj ponudi destinacije: odsutnost hotela i drugih oblika uslužnog smještaja. Taj nedostatak ograničava sposobnost općine da privuče različite profile posjetitelja, poput grupnih tura, poslovnih putnika ili turista koji traže kraće boravke s punom uslugom. Oslanjanje na samostalni boravak u vilama također znači da dodatna potrošnja unutar općine na hranu, piće i druge usluge možda nije u potpunosti iskorištena, budući da gosti često kupuju potrepštine u većim obalnim gradovima.

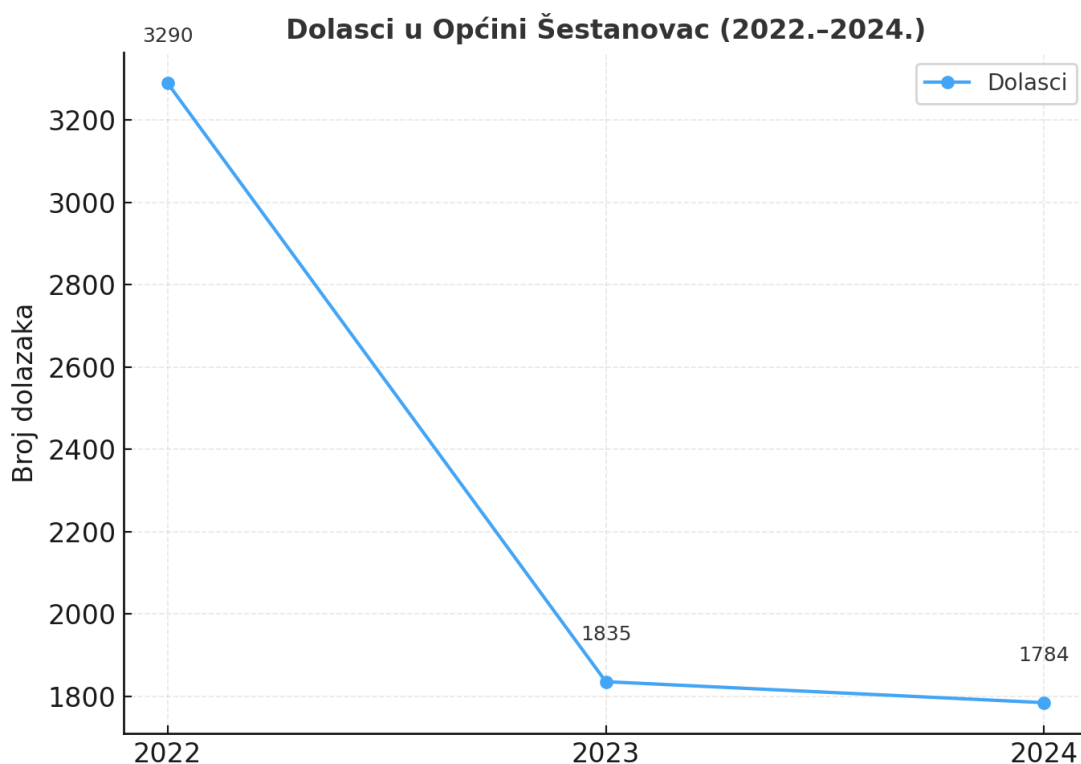
Iako su detaljne javno dostupne statistike o turističkim dolascima i noćenjima specifično za općinu Šestanovac ograničene, regionalni podaci i akademska istraživanja potvrđuju pozitivan trend rasta. Ovaj rast pripisuje se „spillover“ efektu prezasićenih obalnih destinacija te rastu globalnog trenda putovanja usmjerenog na autentične, ruralne i prirodne doživljaje. Uspjeh modela luksuznih vila jasno pokazuje tržišnu potražnju za onim što Šestanovac nudi. Ključni izazov u budućnosti bit će održivo upravljanje ovim rastom, diversifikacija smještajnih kapaciteta gdje je to moguće te razvoj bogatijeg spektra lokalnih doživljaja i usluga kako bi se povećala potrošnja posjetitelja i produljila turistička sezona izvan vrhunca ljetnih mjeseci.

⁹ <https://evisitor.hr>

¹⁰ Keep.eu. <https://keep.eu/projects/30313/-Sustainable-tourism-for-lo-EN/>

Graf 2. Dolasci i noćenja u Općini Šestanovac 2022.-2024.

Graf 3. Dolasci u Općini Šestanovac 2022.-2024.

Prema dostupnim podacima iz sustav aEvisitor, u Općini Šestanovac u 2022. godini ostvareno je **3.290 dolazaka i 27.943 noćenja**. U 2023. godini zabilježen je značajan pad turističkog

prometa – dolasci su pali na **1.835** (–44,2 %), a noćenja na **15.480** (–44,6 %). Tijekom 2024. godine dolasci su se dodatno smanjili na **1.784** (–2,8 % u odnosu na 2023.), dok je broj noćenja blago porastao na **15.847** (+2,4 %), što ukazuje na stabilizaciju i duži prosječni boravak gostiju.

U 2025. godini do kraja rujna bilo je **1.909 dolazaka** i **15.577 noćenja**. Unatoč činjenici da se broj dolazaka još uvijek kreće na razinama sličnim 2023. i 2024. godini, **noćenja bilježe pozitivan trend** te je već sada premašen rezultat iz prethodne godine u istom razdoblju.

Analiza pokazuje da je nakon oštrog pada u 2023. godini došlo do djelomične stabilizacije turističkog prometa. Posebno je značajan **rast noćenja u 2024. i 2025. godini**, što potvrđuje interes posjetitelja za duži boravak u destinaciji.

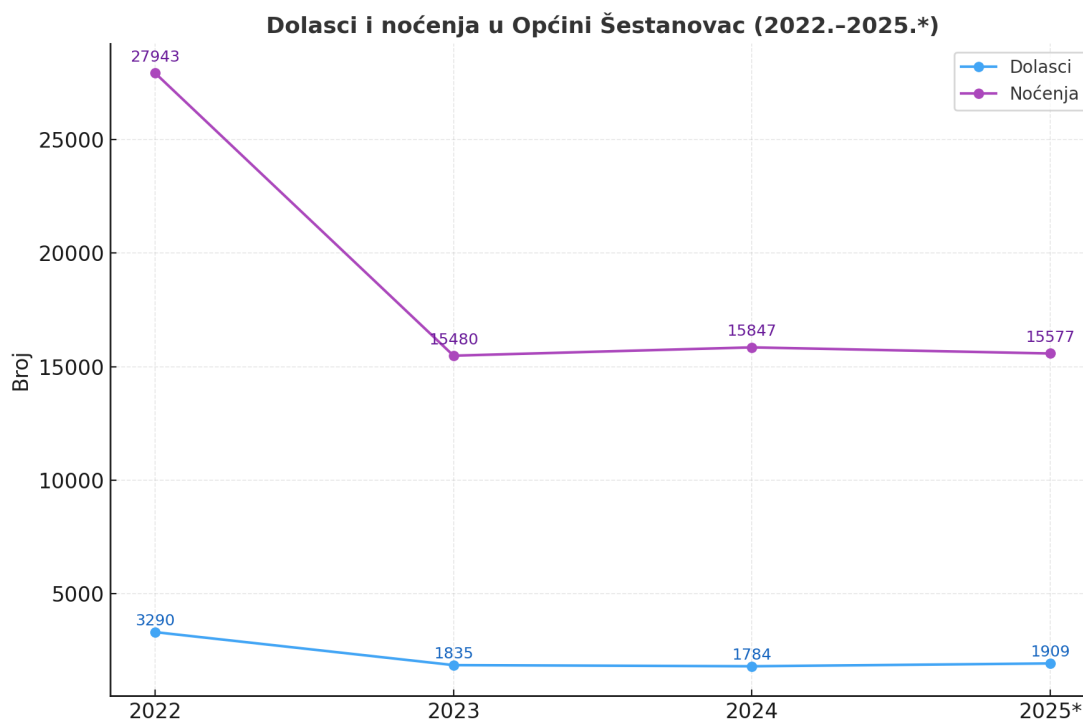
Kako bi se taj trend dodatno potaknuo i održao, nužno je **sustavno ulaganje u razvoj turizma**, osobito kroz:

unaprjeđenje infrastrukture i ponude,

diversifikaciju turističkih proizvoda (ruralni, aktivni i kulturni turizam),

te povećanje vidljivosti i promocije destinacije na ciljanim tržištima.

Time bi se osigurala dugoročna održivost i konkurentnost Općine Šestanovac kao turističke destinacije.

Graf 4. Dolasci i noćenja u Općini Šestanovac 2022.-2025.

3.3. Inventarizacija i valorizacija turističkih resursa

Turistički potencijal Šestanovca temelji se na raznolikom portfelju prirodnih, kulturnih i antropogenih resursa. Temeljita inventarizacija i strateška valorizacija tih dobara ključne su za razvoj jedinstvenih i konkurentnih turističkih proizvoda.

Prirodni resursi

Glavna prirodna bogatstva općine su netaknuti krajolici i strateški položaj između dviju značajnih prirodnih atrakcija.

- **Kanjon rijeke Cetine:** Zapadni dio općine graniči sa spektakularnim kanjonom rijeke Cetine. Ovo područje predstavlja krajobraz od nacionalnog značaja i središte avanturističkog turizma. Iako su najpoznatije rafting i kanjoning aktivnosti smještene niže nizvodno, u blizini Omiša, gornji dijelovi kanjona dostupni iz Šestanovca nude ogroman potencijal za planinarenje, penjanje po stijenama, vožnju kajakom i fotografiranje prirode. Razvoj označenih staza i vidikovaca mogao bi izravno povezati Šestanovac s već afirmiranim tržištem avanturističkog turizma.
- **Planina Biokovo i Park prirode:** Na jugoistoku se podnožje Biokovskog masiva proteže na područje općine. Ta blizina pruža mogućnosti za razvoj planinarenja, brdskog biciklizma i ekoturističkih proizvoda. Dramatičan krški krajolik, bogata bioraznolikost i panoramski pogledi s padina planine značajne su atrakcije za ljubitelje prirode i aktivnosti na otvorenom. Korištenje ove blizine kroz dobro osmišljene staze i interpretativne programe predstavlja ključnu priliku.
- **Ruralni i krški krajolik:** Širi krajolik Šestanovca obilježen je klasičnim obilježjima Dalmatinske zagore: valovitim brežuljcima, plodnim poljima (poljima) u krškim udolinama i tradicionalnom kamenjenom arhitekturom. Ovo idilično ruralno okruženje čini samu osnovu sadašnjeg turističkog uspjeha, pružajući atmosferu mira i autentičnosti koju traže gosti u vilama. Ovaj krajolik idealan je za razvoj biciklističkih ruta, pješačkih staza i agroturističkih doživljaja.

Kulturna i povijesna baština

Šestanovac posjeduje bogatu, ali u velikoj mjeri nevaloriziranu kulturnu i povijesnu baštinu koja bi mogla značajno unaprijediti turističku ponudu.

Na području Općine Šestanovac nalazi se ukupno **devet** registriranih kulturnih dobara, od čega je:

- osam dobara registrirano kao pojedinačna nepokretna kulturna dobra,
- jedno dobro registrirano kao nepokretno kulturno dobro – kulturno-povijesna cjelina.

Ova zaštićena dobra predstavljaju vrijedne tragove povijesnog, arhitektonskog i duhovnog nasljeđa općine, te svjedoče o dugogodišnjem kontinuitetu života i stvaralaštva na ovom prostoru. Kulturna baština Općine Šestanovac predstavlja značajan resurs za očuvanje identiteta lokalne zajednice, ali i potencijal za razvoj kulturnog turizma, obrazovnih sadržaja te jačanje svijesti o vrijednosti nasljeđa kod mladih naraštaja.

- **Arheološka nalazišta:** Područje je bogato prapovijesnim gradinama i grobnim humcima (gomilama), koji svjedoče o kontinuiranom naseljavanju od davnih vremena. Među važnijim nalazištima ističu se ilirske gradine i ostaci rimskih cesta. Ova nalazišta trenutačno nisu adekvatno zaštićena, interpretirana niti dostupna posjetiteljima.
- **Srednjovjekovna i ranonovovjekovna baština:** Ostatci srednjovjekovnih utvrda te brojnih starih crkava i kapelica s tradicionalnim kamenim ukrasima raspršeni su diljem općine. Stećci, monumentalni srednjovjekovni nadgrobni spomenici, također su prisutni i predstavljaju jedinstven regionalni kulturni fenomen.
- **Tradicionalna arhitektura:** Sačuvane skupine tradicijskih kamenih kuća i seoskih gospodarstava u selima poput Grabovca, Žeževice i Katuna predstavljaju značajan kulturni resurs. Ovi arhitektonski sklopovi čine opipljivu vezu s nekadašnjim načinom života u regiji i nude potencijal za razvoj etno-sela ili smještaja u baštini.
- **Nematerijalna baština:** U nematerijalnu baštinu općine ubrajaju se tradicijske gastronomske prakse, lokalne legende, narodne pjesme (ganga) i običaji. Posebno snažan resurs predstavlja gastronomija, s lokalnim specijalitetima poput kruha pečenog ispod peke i raznih jela pripremanih „ispod sača“ (peke), koji nose snažan brend autentične lokalne kuhinje. Ova je baština ključni resurs za stvaranje autentičnih doživljaja posjetitelja.

Popis kulturnih dobara na području općine Šestanovac

Oznaka dobra	Lokacija	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
Z-5999	Grabovac	Arheološko nalazište Velika Peć	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Z-6692	Grabovac	Crkva Porodenja Blažene Djevice Marije (Male Gospe) s grobljem	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Z-6760	Grabovac	Kapela sv. Ivana Krstitelja	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
P-4124	Katuni	Arheološka zona Vlaka	Nepokretno kulturno dobro – kulturno-povijesna cjelina
Z-4460	Katuni	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Z-6772	Katuni	Mandušića Kula	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
P-5307	Kreševo	Crkva sv. Roka	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Z-5979	Žeževica	Sklop Bolčić	Nepokretno kulturno dobro – pojedinačno
Z-5933	Žeževica	Župna crkva sv. Jurja mučenika	Nepokretno kulturno dobro –

- Pećina "Velika peć", smještena na sjevernoj padini Sridnje gore, jugoistočno od sela Grabovca, predstavlja izuzetno vrijedno arheološko nalazište. Istraživanja potvrđuju da je bila nastanjena od neolitika do srednjeg vijeka, a nalazi brojnih ognjišta i tragova loženja vatre potvrđuju dugotrajan ljudski boravak. Svi arheološki slojevi pećine bogati su nalazima.
- Župna crkva Porođenja Blažene Djevice Marije s grobljem u Grabovcu izgrađena je oko 1722. godine na mjestu srednjovjekovnog groblja. Smještena je u zabiokovskoj prodolini, uz staru Napoleonovu cestu koja je povezivala Split i Vrgorac.
- Kapela sv. Ivana Krstitelja u zaselku Vrdoljaci, jugozapadno od Grabovca, sagrađena je 1875. godine. Riječ je o jednobrodnoj kamenoj kapeli koju je dao izgraditi domaći svećenik don Ivan Vrdoljak.
- Zaravan "Vlake" u Katunima čuva ostatke križanja dviju rimskih cesta, poznatih po tzv. spurilama – kolotrazi urezani u kamen s razmakom od oko 1,4 metra. Ovaj lokalitet značajan je za razumijevanje antičke prometne infrastrukture u Dalmatinskoj zagori. Gradina "Kulina", smještena na južnom dijelu zaravni "Vlake", predstavlja prapovijesno utvrđenje sa sačuvanim bedemom (danas nasipom). Ovaj prostor jedna je od najcjelovitijih arheoloških zona ove vrste u Dalmaciji, s tragovima koji upućuju na kontinuirano korištenje tijekom srednjeg i ranog novog vijeka.
- Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Katunima-Kreševu obnovljena je 1722. godine, na temeljima starokršćanske i srednjovjekovne crkve. Tijekom gradnje korišten je materijal prijašnjih građevina, uključujući i dijelove stećaka ugrađene u temelje. Crkva posjeduje oslikano svetište, glavni i tri bočna oltara, te veliku sliku slikara F. Naldija iz 18. stoljeća.
- Mandušića kula, kamena utvrđena kuća iz 15. stoljeća, nalazi se na sjevernom dijelu zaseoka Mandušići u Katunima. Služila je za obranu naselja, a ispred nje se i danas nalaze ostaci pomoćnog objekta.
- Crkva sv. Roka u Kreševu, podignuta 1794. godine, kako potvrđuje natpis bosančicom iznad glavnog ulaza, više je puta dograđivana. Unutrašnjost je ukrašena vegetabilnim motivima u plitkom reljefu, što doprinosi njezinoj umjetničkoj vrijednosti.
- Sklop stambeno - gospodarskih kuća u zaseoku Bolčići, tlocrtno organiziran u obliku slova "U", primjer je tradicionalne pučke arhitekture. Građen lokalnim kamenom ("modracem"), ovaj sklop zorno prikazuje funkcionalnu podjelu prostora i graditeljsku vještinu lokalnog stanovništva.
- Crkva sv. Jurja mučenika u Žeževici izgrađena je na uzvisini Orje, na srednjovjekovnom lokalitetu. Prvi put se spominje 1739. godine u vizitaciji nadbiskupa Katića. Današnji oblik potječe iz 1754. godine, s naknadno dograđenom polukružnom apsidom. Groblje oko crkve ograđeno je kamenim zidom, a do glavnog ulaza vode kamene stubice iz 19. stoljeća. Ova vrijedna kulturna baština predstavlja potencijal za razvoj kulturnog turizma, edukaciju i očuvanje lokalnog identiteta. Općina Šestanovac nastoji kroz kroz razne aktivnosti očuvati, promovirati i uključiti ova dobra u širu društvenu i gospodarsku valorizaciju.

Antropogeni i prateći resursi

Ovi resursi odnose se na ljudski stvorenu infrastrukturu i aktivnosti koje podupiru turizam.

- **Potencijal agroturizma:** Plodna polja unutar općine pogodna su za uzgoj tradicionalnih kultura poput grožđa, maslina, smokava i povrća. Postoji značajan potencijal za razvoj

agroturizma uključivanjem obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova) u turističku ponudu, kroz iskustva poput kušanja maslinovog ulja i vina, kulinarskih radionica i boravaka na gospodarstvima.

- **Manifestacijski turizam:** Lokalni festivali i vjerske fešte u čast zaštitnika mjesta pružaju priliku za predstavljanje lokalne kulture i tradicije posjetiteljima. Izrada kalendara događanja i njihova promocija turistima mogli bi doprinijeti animaciji destinacije i produljenju sezone.
- **Prometna infrastruktura:** Kao što je ranije spomenuto, čvorište autoceste A1 predstavlja ključan antropogeni resurs, osiguravajući iznimnu dostupnost koja podupire održivost cijelog turističkog sektora.
- **Lokalno stanovništvo:** Pozitivna percepcija turizma među lokalnom zajednicom predstavlja vrijedan resurs. Istraživanja pokazuju da stanovnici vjeruju kako

turizam može biti glavni pokretač budućeg gospodarskog razvoja, što upućuje na spremnost da sudjeluju u novim turističkim inicijativama i pruže im podršku.

Valorizacija ovih resursa pokazuje da, iako Šestanovac ima snažne temelje u svom prirodnom okruženju i visokokvalitetnom smještaju, njegova kulturna i povijesna bogatstva ostaju nedovoljno razvijena i nedovoljno iskorištena u trenutačnoj turističkoj ponudi. Ključni strateški smjer bit će sustavna interpretacija, zaštita i integracija ove bogate baštine u nove turističke proizvode i doživljaje.

3.4. SWOT analiza

SWOT analiza sintetizira ključne nalaze iz prethodnih poglavlja, pružajući strukturirani pregled unutarnjih i vanjskih čimbenika koji će oblikovati budućnost turizma u Šestanovcu. Ovaj okvir služi kao izravni temelj za oblikovanje vizije, misije i strateških ciljeva u idućem poglavlju.

Snage:

- **Izvrstan geografski i prometni položaj:** Blizina autoceste A1, Makarske rivijere, Omiša, rijeke Cetine i Parka prirode Biokovo.
- **Visokokvalitetna smještajna ponuda:** Uspostavljena tržišna niša s visokom koncentracijom luksuznih vila i kuća za odmor s bazenima koje privlače poželjnu strukturu posjetitelja.
- **Očuvani prirodni okoliš i ruralni ugođaj:** Autentično, mirno i čisto okruženje koje pruža snažan kontrast prenapućenoj obali, zadovoljavajući potražnju za ruralnim i prirodnim turizmom.
- **Rastuća turistička potražnja:** Dokumentiran kontinuirani porast interesa i dolazaka turista u posljednjim godinama.
- **Bogata gastronomska baština:** Autentična i privlačna lokalna kuhinja (npr. peka, domaći kruh, Grabovački makaruni) koja se može razviti u snažan turistički brend.
- **Pozitivan stav zajednice:** Lokalno stanovništvo uglavnom podržava razvoj turizma i vidi ga kao ključan gospodarski pokretač budućnosti.

Slabosti:

- **Nepovoljni demografski trendovi:** Značajna i kontinuirana depopulacija te starenje stanovništva, što dovodi do potencijalnog nedostatka radne snage i slabljenja vitalnosti zajednice.
- **Nerazvijena i nevalorizirana baština:** Bogata materijalna i nematerijalna kulturna i povijesna baština nije dovoljno zaštićena, interpretirana niti uključena u turističku ponudu.
- **Nedostatak raznolikog smještaja:** Pretjerano oslanjanje na jedan tip smještaja (privatne vile), bez hotela ili drugih uslužnih opcija za privlačenje različitih tržišnih segmenata.
- **Nedovoljna turistička infrastruktura:** Nedostatak posjetiteljskih centara, označenih planinarskih i biciklističkih staza, interpretativnih ploča na baštinskim lokalitetima te javnih sadržaja.
- **Ograničena dodatna turistička ponuda:** Manjak restorana, kafića, suvenirnica, turističkih agencija i usluga najma unutar općine, što dovodi do odljeva prihoda.
- **Kratka turistička sezona:** Turističke aktivnosti izrazito su koncentrirane u vršnim ljetnim mjesecima, srpnju i kolovozu.

Prilike:

- **Rastuće tržište aktivnog i avanturističkog turizma:** Sve veća potražnja za planinarenjem, biciklizmom, kajacom i penjanjem, što se može razviti korištenjem potencijala Cetine i Biokova.
- **Razvoj agroturizma i gastronomskog turizma:** Uključivanje lokalnih poljoprivrednih proizvođača (OPG-ova) u ponudu kroz „od polja do stola“ iskustva, kulinarske radionice i degustacije.
- **EU i nacionalna sredstva:** Dostupnost financiranja za ruralni razvoj, održivi turizam, očuvanje kulturne baštine i projekte digitalizacije.
- **Digitalizacija i pametni turizam:** Korištenje tehnologije za promociju, rezervacije i izradu digitalnih interpretativnih vodiča za kulturne i prirodne lokalitete.
- **Strateška partnerstva:** Suradnja s turističkim zajednicama Omiša, Makarske i Parka prirode Biokovo radi stvaranja zajedničkih turističkih proizvoda i marketinških kampanja.
- **Post-COVID trendovi putovanja:** Povećana sklonost privatnom smještaju, manje posjećenim destinacijama i odmorima u prirodi – što je u potpunosti u skladu s osnovnom ponudom Šestanovca.

Prijetnje:

- **Intenzivirana depopulacija:** Nastavak negativnih demografskih trendova mogao bi ugroziti dugoročnu održivost zajednice i njezinu sposobnost da podupire turistički sektor.
- **Nekontrolirana gradnja i urbanizacija:** Rizik od gubitka autentičnog ruralnog karaktera zbog nekontrolirane izgradnje kuća za odmor, što bi moglo narušiti glavni turistički resurs.
- **Klimatske promjene:** Potencijalni učinci klimatskih promjena, poput povećanog rizika od požara, nestašice vode i ekstremnih vrućina, mogli bi smanjiti atraktivnost destinacije i njezine operativne kapacitete.
- **Regionalna konkurencija:** Snažna konkurencija drugih, razvijenijih ruralnih destinacija u Dalmaciji i Istri koje nude slične proizvode.
- **Ekonomska nestabilnost:** Šire gospodarske recesije ili krize mogle bi smanjiti raspoloživi dohodak za putovanja, što bi pogodilo relativno luksuzno tržište kojemu Šestanovac trenutno pripada.

- **Prevelika ovisnost o autocesti A1:** Bilo kakvi veći poremećaji na ovoj ključnoj prometnici mogli bi ozbiljno ugroziti dostupnost i tijek dolazaka posjetitelja.

Pravni okvir koji regulira turizam u Hrvatskoj doživio je značajnu transformaciju uvođenjem novog Zakona o turizmu. Ovim se zakonodavstvom institucionaliziraju načela održivog upravljanja destinacijama, pri čemu se naglasak premješta s promocije na cjelovito, podatkovno utemeljeno upravljanje. Ključna odredba Zakona jest obvezno donošenje četverogodišnjih planova upravljanja destinacijom od strane lokalnih turističkih zajednica, u bliskoj suradnji s jedinicama lokalne samouprave i dionicima iz zajednice. Ova obveza osigurava da razvoj turizma ne bude ad-hoc proces, već strukturiran, strateški i uključiv.

Ovaj Plan upravljanja destinacijom za Šestanovac izrađen je upravo kao izravno ispunjenje te zakonske obveze. Zakon propisuje korištenje alata poput indeksa razvoja turizma i pokazatelja održivosti za donošenje odluka. Takav podatkovno usmjeren pristup ima za cilj pomoći destinacijama poput Šestanovca da učinkovito upravljaju svojim resursima, zaštite kvalitetu života stanovnika i unaprijede svoju ukupnu konkurentnost. Poseban naglasak Zakona na decentralizaciju upravljanja prema lokalnoj i regionalnoj razini posebno je relevantan za Hrvatsku, gdje je razvoj turizma izrazito neujednačen. Time se manjim općinama poput Šestanovca daje ovlast da prilagode strategije vlastitim okolnostima, prednostima i nosivim kapacitetima, umjesto da usvajaju jedinstveni model za sve. Stoga je izrada ovog plana ne samo strateški izbor, nego i nužan korak radi usklađivanja s nacionalnim zakonodavstvom te radi pristupa budućim izvorima financiranja, koji su sve više vezani uz postojanje formalnog okvira održivog upravljanja.

4. STRATEŠKI RAZVOJNI OKVIR

Strateški razvojni okvir predstavlja temelj ovog Plana upravljanja destinacijom, pretvarajući sveobuhvatnu analizu trenutačnog turističkog krajolika Šestanovca u buduće usmjeren, provediv plan za razdoblje 2025. – 2029. Ovaj okvir osmišljen je kako bi iskoristio jedinstvene snage općine, adresirao uočene slabosti, kapitalizirao na novim prilikama i ublažio potencijalne prijetnje.

Okvir uspostavlja jasnu viziju budućnosti, poduprtu jasno definiranom misijom, te artikulira hijerarhiju strateških ciljeva, konkretnih zadaća i ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI). Definiranjem ciljnih tržišta, izradom jasne strategije pozicioniranja i identificiranjem prioritetnih područja za razvoj proizvoda, ovo poglavlje pruža strateški smjer potreban za usmjeravanje svih budućih aktivnosti i ulaganja.

Konačni cilj jest poticanje održivog, otpornog i konkurentnog turističkog sektora koji će zajednici Šestanovca donositi trajne gospodarske, društvene i kulturne koristi.

4.1. Vizija i misija razvoja turizma

Formuliranje jasne vizije i misije temeljni je korak u definiranju strateškog smjera razvoja turizma u Šestanovcu. Izjava o viziji oslikava sliku željene budućnosti, služeći kao izvor inspiracije i dugoročni vodič za sve dionike. Izjava o misiji, nasuprot tome, ima praktičniji karakter – ona definira osnovnu svrhu razvoja turizma, njegove primarne funkcije i ulogu u ostvarivanju vizije.

4.1.1. Izjava o viziji

Vizija turizma u Općini Šestanovac do 2029. godine glasi:

"Šestanovac: vrhunska, cjelogodišnja ruralna destinacija u srcu Dalmacije, prepoznata po autentičnim doživljajima, netaknutoj prirodi i visokokvalitetnom smještaju, koja nudi skladnu kombinaciju mirnog odmora i aktivne avanture, potičući održivi gospodarski rast i obogaćujući dobrobit zajednice."

Ova vizija obuhvaća nekoliko ključnih težnji za budućnost destinacije:

- **Vrhunska ruralna destinacija:** Pozicionira Šestanovac ne kao sekundarnu ili alternativnu destinaciju, već kao vodeći izbor za putnike koji traže autentičan ruralni doživljaj u dalmatinskom zaleđu. To podrazumijeva predanost kvaliteti u svim segmentima turističke ponude.
- **Cjelogodišnji turizam:** Odgovara na strateški imperativ prevladavanja sezonalnosti razvojem i promocijom atrakcija i aktivnosti koje su održive i privlačne izvan vršnih ljetnih mjeseci.
- **Autentični doživljaji i netaknuta priroda:** Naglašava temeljnu vrijednosnu ponudu općine, ukorijenjenu u netaknute prirodne krajolike (Park prirode Biokovo, kanjon rijeke Cetine) te bogatu materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu. Autentičnost je ključna konkurentna prednost na tržištu.
- **Visokokvalitetan smještaj:** Prepoznaje i nadograđuje postojeću snagu destinacije, koja se ističe značajnim brojem luksuznih vila i kuća za odmor. Ovaj element središnji je za doživljaj posjetitelja i identitet brenda.
- **Mirno utočište i aktivna avantura:** Ovaj dvostruki koncept zadovoljava dvije glavne motivacije posjetitelja. Jamči miran bijeg od urbanog života, a istodobno nudi širok spektar aktivnosti na otvorenom poput planinarenja, biciklizma i kanjoninga, koristeći prirodne resurse područja.
- **Održivi rast i dobrobit zajednice:** Utemeljuje viziju na načelima održivosti. Naglašava da razvoj turizma mora biti vođen na način koji je gospodarski održiv, ekološki odgovoran i društveno koristan, u skladu s pozitivnom percepcijom turizma među lokalnim stanovništvom.

4.1.2. Izjava o misiji

Misija razvoja turizma u Općini Šestanovac glasi:

"Strateški upravljati i razvijati održiv i konkurentan turistički sektor u Šestanovcu kroz poticanje suradnje svih dionika, razvoj i promociju autentičnih, visokokvalitetnih turističkih proizvoda temeljenih na našoj prirodnoj i kulturnoj baštini te stvaranje iznimnih doživljaja posjetitelja koji stvaraju ekonomsku vrijednost i podižu kvalitetu života naše lokalne zajednice."

Ova izjava o misiji definira temeljnu svrhu i operativni pristup u ostvarenju vizije. Razlaže se na nekoliko ključnih sastavnica:

- **Strateško upravljanje i razvoj:** Označava proaktivan, planski pristup turizmu, prelazak s spontanog rasta na strukturirani i upravljani sustav.

- **Održivost i konkurentnost:** Predstavljaju vodeća načela, osiguravajući da je razvoj dugoročan i sposoban za uspjeh na regionalnom turističkom tržištu.
- **Suradnja dionika:** Prepoznaje da je uspješno upravljanje destinacijom kolektivni napor koji zahtijeva aktivno sudjelovanje javnog sektora (općina, turistička zajednica), privatnog sektora (iznajmljivači, pružatelji usluga, poljoprivredni proizvođači) i lokalne zajednice.
- **Razvoj autentičnih, visokokvalitetnih proizvoda:** To je primarna aktivnost. Fokusira se na stvaranje tržišno privlačnih turističkih doživljaja jedinstvenih za Šestanovac, koristeći njegove identificirane snage u ruralnom, avanturističkom i kulturnom turizmu.
- **Iznimni doživljaji posjetitelja:** Naglasak nije samo na proizvodima, već na ukupnom iskustvu posjetitelja, od dolaska do odlaska. To uključuje kvalitetu usluge, dostupnost informacija i cjelokupnu atmosferu destinacije.
- **Stvaranje ekonomske vrijednosti i podizanje kvalitete života:** Definira krajnje ciljeve. Turizam nije cilj sam po sebi, već sredstvo za postizanje šireg društvenog napretka, uključujući otvaranje radnih mjesta, povećanje prihoda, potporu lokalnoj poljoprivredi te očuvanje lokalnog identiteta i tradicija.

Uspješan razvoj ruralnih turističkih destinacija diljem svijeta nudi vrijedne pouke i najbolje prakse koje mogu usmjeriti strateški razvoj Šestanovca. Primarna najbolja praksa jest usvajanje „ekosustavnog“ pristupa razvoju turizma. Ovaj model nadilazi pojedinačne projekte te se umjesto toga fokusira na stvaranje međusobno povezanih mreža poduzetnika, atrakcija i usluga koje zajednički obogaćuju iskustvo posjetitelja i jačaju otpornost regije. Za Šestanovac to znači poticanje suradnje između pružatelja smještaja (npr. luksuzne vile), lokalnih poljoprivrednih gospodarstava koja nude gastronomska iskustva, avanturističkih turističkih operatora koji koriste rijeku Cetinu te obrtnika koji čuvaju lokalne zanate. Ovakav pristup usklađen je sa strategijom „pametne specijalizacije“ Europske komisije, koja potiče regije da koriste vlastite jedinstvene snage i resurse za izgradnju konkurentne prednosti.

Još jedna ključna najbolja praksa jest integracija kulturne baštine, očuvanja okoliša i uključivanja zajednice kao stupova turističke ponude. Uspješne ruralne destinacije one su koje nude autentična iskustva ukorijenjena u lokalnom identitetu i prirodnom krajoliku. To podrazumijeva ne samo očuvanje kulturnih dobara, nego i njihovu aktivnu interpretaciju za posjetitelje te integriranje u turističke proizvode, poput tematskih staza ili kulturnih događanja. Nadalje, ključno je osigurati da lokalna zajednica bude aktivni sudionik i korisnik turizma. To se može postići participativnim procesima planiranja, podrškom lokalnom poduzetništvu i mehanizmima za reinvestiranje prihoda od turizma u projekte od koristi zajednici. Usvajanjem ovih praksi, Šestanovac može izbjeći zamke generičkog turizma te umjesto toga razvijati jedinstvenu, visokokvalitetnu destinaciju koja je jednako privlačna posjetiteljima i korisna za svoje stanovnike.

4.2. Strateški ciljevi i zadaće (2025. – 2029.)

Nadovezujući se na strateški okvir i situacijsku analizu, ovo poglavlje predstavlja sveobuhvatan portfelj razvojnih projekata osmišljenih s ciljem transformacije Šestanovca u vodeću destinaciju održivog ruralnog i avanturističkog turizma. Projekti su razvrstani u četiri ključna područja: unaprjeđenje infrastrukture i dostupnosti, razvoj i diversifikacija turističke ponude, valorizacija kulturne i prirodne baštine te inicijative zelene i digitalne tranzicije. Svaki projekt osmišljen je tako da odgovori na uočene slabosti i prijetnje, istovremeno koristeći jedinstvene snage i prilike općine. Zajedno čine integrirani akcijski plan usmjeren na

unapređenje doživljaja posjetitelja, stvaranje gospodarske vrijednosti za zajednicu, očuvanje okoliša te osiguranje dugoročne otpornosti lokalnog turističkog sektora.

Kako bi se vizija i misija pretočile u mjerljive rezultate, za plansko razdoblje 2025. – 2029. utvrđen je skup strateških ciljeva i pripadajućih zadataka. Ovi ciljevi predstavljaju glavne stupove razvojne strategije, dok zadatke pružaju konkretne, mjerljive, dostižne, relevantne i vremenski određene (SMART) pokazatelje za usmjeravanje provedbe akcijskog plana.

Strateški cilj 1: Diversifikacija i unaprjeđenje portfelja turističkih proizvoda radi stvaranja autentičnih, cjelogodišnjih doživljaja

Ovaj cilj odgovara na potrebu da se prijeđe izvan jednostranog oslanjanja na ljetni smještaj te razvije robusnija i raznovrsnija turistička ponuda koja koristi puni spektar resursa Šestanovca.

- **Zadaca 1.1:** Povećati broj registriranih pružatelja usluga aktivnog turizma (npr. biciklizam, planinarenje, kanjoning) za 30% do kraja 2029. godine.
- **Zadaca 1.2:** Razviti i označiti najmanje 100 km novih i unaprijeđenih biciklističkih i planinarskih staza koje povezuju ključne točke interesa do kraja 2028. godine.
- **Zadaca 1.3:** Razviti najmanje tri nova, tržišno dostupna kulturno-turistička proizvoda temeljena na lokalnoj baštini (npr. tematske ture, radionice tradicijskih zanata, gastronomska iskustva) do kraja 2028. godine.
- **Zadaca 1.4:** Povećati udio turističkih noćenja izvan glavne sezone (lipanj – kolovoz) s trenutne početne razine na 25% godišnjeg ukupnog broja noćenja do kraja 2029. godine.
- **Zadaca 1.5:** Uspostaviti brend „**Gastronomija Šestanovca**“ certificiranjem najmanje 10 lokalnih proizvođača i ugostitelja koji nude autentična lokalna jela i proizvode (npr. peka, Grabovački makaruni..) do 2028. godine.

Strateški cilj 2: Jačanje marketinških aktivnosti destinacije i identiteta brenda radi povećanja vidljivosti i privlačenja ciljnih tržišta

Ovaj cilj usmjeren je na stvaranje jasnog i privlačnog brenda za Šestanovac te njegovo učinkovito komuniciranje prema pažljivo odabranim tržišnim segmentima, s ciljem povećanja potražnje i poboljšanja konkurentske pozicije destinacije.

- **Zadaca 2.1:** Razviti sveobuhvatnu strategiju brendiranja i marketinga destinacije, uključujući novi vizualni identitet i slogan „**Šestanovac – Srce Dalmacije**“, do sredine 2027. godine.
- **Zadaca 2.2:** Povećavati godišnji promet na službenoj web stranici destinacije i društvenim mrežama za 30% iz godine u godinu kroz ciljane digitalne marketinške kampanje.
- **Zadaca 2.3:** Ostvariti povećanje od 20% u broju medijskih objava i priloga u relevantnim međunarodnim i domaćim turističkim publikacijama i blogovima do kraja 2029. godine.
- **Zadaca 2.4:** Povećati prosječnu duljinu boravka turista u odnosu na trenutnu početnu razinu za 10% do kraja 2029. godine.

Strateški cilj 3: Unaprijediti turističku infrastrukturu i poboljšati usluge za posjetitelje

Ovaj cilj usmjeren je na poboljšanje fizičke i digitalne infrastrukture koja podupire turistički sektor, osiguravajući visokokvalitetan, siguran i neometan doživljaj za sve posjetitelje.

- **Zadaća 3.1:** Razviti Kulturno-informativni centar u Šestanovcu (Mandušića kula) s digitalnim info-točkama i interpretacijom lokalne baštine do kraja 2029. godine.
- **Zadaća 3.2:** Postaviti standardiziranu smeđu turističku signalizaciju za najmanje 12 ključnih prirodnih i kulturnih atrakcija na području općine do sredine 2028. godine.
- **Zadaća 3.3:** Uspostaviti najmanje dvije javne stanice za najam e-bicikala na strateškim lokacijama do kraja 2028. godine.
- **Zadaća 3.4:** Osigurati da 90% područja općine ima pristup brzom internetu kako bi se zadovoljile potrebe digitalnih nomada i modernih turista do kraja 2029. godine.
- **Zadaća 3.5:** Razviti i opremiti najmanje tri nova javna odmorišta i vidikovca uz ključne turističke rute do kraja 2029. godine.

Strateški cilj 4: Poticanje održivih turističkih praksi i jačanje uključenosti zajednice

Ovaj cilj osigurava da se razvojem turizma upravlja odgovorno, uz minimaliziranje negativnih utjecaja i maksimiziranje koristi za lokalno stanovništvo, uz očuvanje prirodnih i kulturnih resursa koji čine temelj turističke ponude.

- **Zadaća 4.1:** Uspostaviti certifikacijski program „Zeleni Šestanovac“ za pružatelje smještaja i turističke poduzetnike, s najmanje 15% certificiranih pružatelja do kraja 2029. godine.
- **Zadaća 4.2:** Razviti i provesti plan poboljšanja gospodarenja otpadom na ključnim turističkim zonama, s ciljem smanjenja količine otpada na odlagalištima iz tih područja za 15% do 2029. godine.
- **Zadaća 4.3:** Organizirati najmanje dvije godišnje edukativne radionice za lokalne turističke dionike na teme održivog razvoja, digitalnog marketinga i unaprjeđenja kvalitete usluga.
- **Zadaća 4.4:** Uspostaviti formalno **Turističko vijeće** sastavljeno od predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora radi osiguravanja kontinuiranog uključivanja dionika, uz redovite kvartalne sastanke počevši od 2026. godine.
- **Zadaća 4.5:** Provoditi istraživanje stavova lokalnog stanovništva o turizmu svake dvije godine, osiguravajući da razina zadovoljstva ostane iznad 80% tijekom cijelog planskog razdoblja.

4.3. Ciljna tržišta i strategija pozicioniranja

Uspješna strategija destinacije zahtijeva jasan fokus na određena ciljana tržišta čije potrebe i želje odgovaraju ponudi destinacije. Usmjeravanjem marketinških aktivnosti na ove skupine, Šestanovac može postići viši povrat ulaganja i izgraditi bazu lojalnih posjetitelja. Strategija pozicioniranja potom definira kako će ciljna tržišta percipirati Šestanovac u odnosu na njegove konkurente.

4.3.1. Ciljna tržišta

Na temelju analize aktualnih trendova i temeljnih snaga destinacije — visokokvalitetnog smještaja u vilama, netaknute prirode i mogućnosti za avanturizam — za razdoblje 2025. – 2029. identificirana su sljedeća primarna i sekundarna ciljana tržišta.

Primarna ciljana tržišta:

- 1) **Obitelji i više-generacijske skupine:** Ovaj segment dolazi prvenstveno s ključnih europskih emitivnih tržišta poput Njemačke, Austrije, Poljske, Češke i Ujedinjenog Kraljevstva. Traže siguran, prostran i visokokvalitetan smještaj za samostalnu pripremu obroka (vile s bazenima). Njihove motivacije uključuju opuštanje, zajedničko provođenje kvalitetnog vremena te lagane aktivnosti na otvorenom poput planinarenja, biciklizma i istraživanja prirode. Cijene privatnost, udobnost i blizinu prirodnih atrakcija, ali i obalnih gradova za izlete. Fond vila u Šestanovcu savršeno odgovara ovom profilu posjetitelja.
- 2) **Ljubitelji aktivnog i avanturističkog turizma:** U ovu skupinu ubrajaju se parovi i manje grupe prijatelja (u dobi od 25 do 55 godina) s domaćeg i međunarodnih tržišta. Privlači ih blizina kanjona rijeke Cetine za aktivnosti poput raftinga i kanjoninga te planine Biokovo za planinarenje i brdski biciklizam [1]. Traže autentične doživljaje, izazove i povezanost s prirodom. Manje su ovisni o sezoni te ih zanimaju paket-aranžmani za avanturistički odmor.
- 3) **Ljubitelji prirode i poklonici „sporog turizma“:** Ovaj rastući segment želi pobjeći od ubrzanog tempa modernog života i uroniti u mirno, prirodno okruženje. Zanimaju ih ekoturizam, promatranje divljih životinja, šetnje i upoznavanje lokalne kulture i gastronomije. Često su visoko obrazovani, ekološki osviješteni i putuju u predsezoni (proljeće) i posezoni (jesen) kako bi izbjegli gužve. Netaknuti krajolici Šestanovca i naglasak na autentičan ruralni život glavni su aduti za ovu skupinu.

Sekundarna ciljana tržišta:

- 1) **Istraživači gastronomije i kulture:** Ovaj tržišni segment čine putnici čija je glavna motivacija istraživanje lokalne hrane, vina i kulturne baštine regije. Privlači ih obećanje autentičnih gastronomskih doživljaja, poput tradicionalnih večera „ispod peke“, domaćih proizvoda te otkrivanje manje poznatih kulturnih lokaliteta. Ova je skupina ključna za razvoj predsezonskog i posezonskog turizma te za stvaranje snažnih poveznica između turizma i lokalne poljoprivrede.
- 2) **Digitalni nomadi i udaljeni radnici:** S porastom rada na daljinu raste i tržište za dugotrajnije boravke u destinacijama koje nude visoku kvalitetu života, pouzdan internet i pristup rekreativnim sadržajima. Vile visoke kvalitete u Šestanovcu, u kombinaciji s mirnim okruženjem i blizinom Splita, čine ga privlačnom opcijom za pojedince ili parove koji traže privremenu bazu za „rad iz prirode“.

4.3.2. Strategija pozicioniranja

Izjava o pozicioniranju brenda:

"Za putnike koji traže autentičan dalmatinski doživljaj izvan prenapučenih obalnih destinacija, Šestanovac je vrhunsko ruralno utočište koje besprijekorno spaja udobnost luksuznih vila s uzbuđenjem netaknute prirode i avanture. Za razliku od obalnih ljetovališta, Šestanovac nudi mirno utočište u srcu Dalmacije, s izravnim pristupom veličanstvenom Biokovu i dramatičnom kanjonu rijeke Cetine, istodobno njegujući duboku povezanost s lokalnim tradicijama i gastronomijom."

Ova strategija pozicioniranja temelji se na ključnom razlikovnom elementu: „**Mirna baza, vrata avanture.**“ Šestanovac ne konkurira izravno obalnim destinacijama Makarske rivijere. Umjesto toga, pozicionira se kao vrhunska alternativa za one koji žele doživjeti najbolje od oba svijeta: mirnu, privatnu i visokokvalitetnu bazu u zaleđu iz koje mogu jednostavno pristupiti i obali i najvažnijim prirodnim i avanturističkim atrakcijama regije.

Ključni stupovi pozicioniranja:

- **Središte kvalitetnog smještaja:** Naglasiti visoku koncentraciju modernih, dobro opremljenih vila s bazenima kao jezgru ponude. To je ključna konkurentska prednost i glavni pokretač za obiteljsko tržište [3]. Marketinške aktivnosti fokusirat će se na koncepte privatnosti, udobnosti i vrijednosti.
- **Vrata avanture:** Iskoristiti jedinstveni geografski položaj između Parka prirode Biokovo i rijeke Cetine. Sav marketinški materijal istaknut će vizuale i sadržaje povezane s planinarenjem, biciklizmom, raftingom i kanjoningom, pozicionirajući Šestanovac kao idealnu početnu točku za ove aktivnosti.
- **Duša autentične Dalmacije:** Promovirati kulturnu i gastronomsku baštinu kao sastavni dio doživljaja. To uključuje brendiranje lokalnih proizvoda, razvoj gastronomskih tura i valorizaciju nematerijalne baštine. Ovaj stup gradi emocionalnu povezanost i stvara razloge za posjet izvan vrhunca sezone.

4.4. Ključna razvojna područja i unaprjeđenje proizvoda

Kako bi se ostvarili strateški ciljevi i učinkovito odgovorilo na potrebe ciljnih tržišta, potrebno je usmjeriti napore na specifična područja razvoja i unaprjeđenja turističkih proizvoda. To uključuje ne samo stvaranje novih proizvoda, već i poboljšanje te integraciju postojećih resursa u koherentan i atraktivan doživljaj za posjetitelje.

4.4.1. Aktivni i outdoor turizam

Kao kamen temeljac identiteta destinacije, razvoj aktivnog turizma predstavlja primarni fokus.

- **Razvoj mreže staza:** Ključno je provesti sveobuhvatan projekt mapiranja, označavanja i održavanja mreže biciklističkih i planinarskih staza. To uključuje stvaranje staza različitih razina težine, od lakih obiteljskih šetnica do zahtjevnih brdskih biciklističkih ruta. Staze bi trebale povezivati sela, kulturne lokalitete, prirodne znamenitosti i vidikovce, a trebale bi biti popraćene digitalnim kartama (GPX datoteke) i fizičkim informativnim pločama.
- **Središte avanturističkog turizma:** Pozicionirati Šestanovac kao logističko središte za avanturističke aktivnosti na rijeci Cetini. To uključuje poticanje partnerstava s etabliranim rafting i kanjoning operatorima, stvaranje paketa tipa „*boravi i doživi*“ koji kombiniraju smještaj i avanturističke ture te poboljšanje infrastrukture poput označenih parkirališta i svlačionica na ključnim pristupnim točkama.
- **Razvoj nišnih aktivnosti:** Istražiti i promovirati druge potencijalne outdoor aktivnosti, poput penjanja na pogodnim stijenama, promatranja ptica u zaštićenim područjima i vođenih tura promatranja zvijezda, koje koriste prednost niske svjetlosne onečišćenosti ruralnog krajolika.

4.4.2. Kulturni i baštinski turizam

Bogata, ali nedovoljno iskorištena kulturna baština Šestanovca predstavlja značajnu priliku za diversifikaciju turističke ponude.

Valorizacija nematerijalne baštine: Razviti doživljaje za posjetitelje temeljene na lokalnim legendama, tradicijama i glazbi (poput pjevanja ojkanja). To se može postići organizacijom

tematskih večeri pripovijedanja u lokalnim konobama, manjim kulturnim festivalima i interaktivnim radionicama (npr. izrada tradicionalnog kruha).

Interpretacija arheoloških i povijesnih lokaliteta: Poboljšati prezentaciju ključnih lokaliteta poput srednjovjekovnih nekropola (stećci), rimskih cesta i povijesnih crkava. To uključuje postavljanje višejezičnih interpretativnih ploča, izradu brošure i mobilne aplikacije „*Ruta baštine*“ te organiziranje vođenih tura koje oživljavaju povijest ovih lokaliteta.

Interpretacijski centar: Razviti mali interpretacijski centar ili vidikovac koji bi služio kao uvod u prirodnu i kulturnu baštinu cijele općine, nudeći panoramske poglede i pripovijedajući priču o regiji.

4.4.3. Gastronomija i gastronomski turizam

Na temeljima tradicionalne dalmatinske kuhinje, gastronomija može postati samostalan razlog za posjet Šestanovcu.

Ruta „Okusi Šestanovca“: Kreirati brendiranu gastronomsku rutu koja povezuje certificirana obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG-ove), vinarije i restorane koji nude autentične lokalne proizvode. Ruta bi se promovirala putem posebne karte i online platforme, omogućujući posjetiteljima jednostavno planiranje kulinarskih tura.

Brendiranje i certificiranje proizvoda: Razviti oznaku kvalitete za lokalne proizvode poput pršuta, sira, meda, vina i maslinovog ulja. Ova bi certifikacija jamčila autentičnost i kvalitetu turistima te otvorila nove tržišne prilike za lokalne proizvođače.

Kulinarske radionice i gastronomski doživljaji: Potaknuti pružatelje smještaja i lokalne kuhare da nude radionice kuhanja usmjerene na tradicionalna jela poput *peke*, *prisnaca* i *janjetine*. Ovi interaktivni doživljaji iznimno su privlačni putnicima fokusiranim na kulturu i gastronomiju.

4.4.4. Ekoturizam i održivi doživljaji

Korištenje potencijala netaknute prirode zahtijeva predanost održivom razvoju turističkih proizvoda.

Program „Upoznaj lokalne ljude“: Razviti program koji povezuje turiste s lokalnim poljoprivrednicima, obrtnicima i pčelarima kroz autentične, male doživljaje. Time se potiču izravne ekonomske koristi za zajednicu, a posjetiteljima pruža istinski uvid u ruralni način života.

Foto ture i promatranja divljeg svijeta: Organizirati vođene obilaske podnožja Biokova ili doline Cetine, fokusirane na fotografiranje krajolika te promatranje lokalne flore i faune na odgovoran način.

Razvoj održivog smještaja: Promicati i poticati usvajanje ekološki prihvatljivih praksi među pružateljima smještaja, poput prikupljanja kišnice, korištenja solarne energije, recikliranja

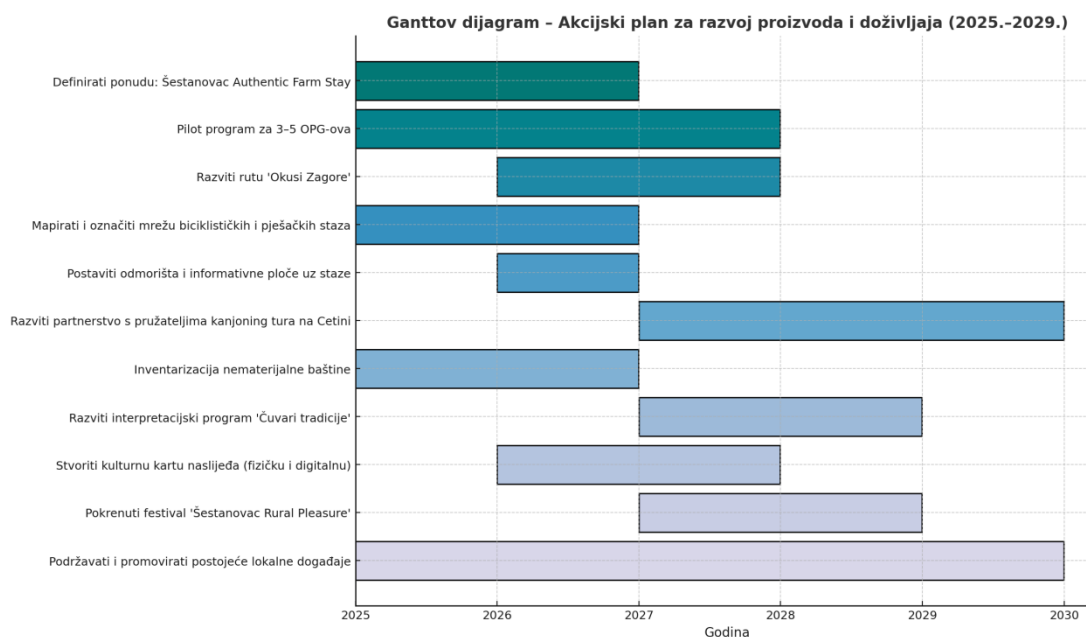
otpada i nabave hrane od lokalnih proizvođača, što bi kulminiralo certifikatom „Zeleni Šestanovac“.

5. AKCIJSKI PLAN I PROVEDBA

Strateški okvir predstavljen u prethodnom poglavlju definira viziju i ciljeve razvoja turizma u Općini Šestanovac. Ovo poglavlje taj strateški smjer prevodi u konkretan, provediv plan za razdoblje 2025. – 2029. Donose se detaljne mjere, aktivnosti i projekti u okviru četiri ključna stupa: razvoj proizvoda i kreiranje doživljaja, marketing i promocija, razvoj ljudskih resursa i uključivanje zajednice te infrastruktura i ulaganja. Svaki dio identificira odgovorne dionike, predlaže vremenske rokove te navodi ključne pokazatelje uspješnosti kako bi se osigurala učinkovita provedba i praćenje plana.

5.1. Akcijski plan za razvoj proizvoda i kreiranje doživljaja

Temelj privlačnosti turizma u Šestanovcu leži u njegovoj jedinstvenoj kombinaciji ruralnog mira, avanturističkog potencijala i autentične kulturne baštine. Sljedeći akcijski plan osmišljen je kako bi unaprijedio i diverzificirao postojeće turističke proizvode, stvarajući nezaboravne doživljaje koji su usklađeni s identitetom brenda destinacije i očekivanjima ciljnih tržišta. Fokus je na iskorištavanju temeljnih snaga općine — prirodnih krajolika, gastronomskih tradicija i rastućeg fonda visokokvalitetnog smještaja — za razvoj koherentne i konkurentne turističke ponude.

Graf 5. Akcijski plan za razvoj proizvoda i doživljaja

Mjera 1.1: Razvoj autentičnih ruralnih i agroturističkih doživljaja

Cilj: Sustavno urediti i brendirati agroturističku ponudu s naglaskom na autentične doživljaje koji povezuju posjetitelje s lokalnom poljoprivredom, gastronomijom i načinom života.

Aktivnost 1.1.1: Uspostava certifikata „Šestanovac Authentic Farm Stay“

Razviti oznaku kvalitete i autentičnosti za obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG-ove) koja nude turističke usluge. Kriteriji će uključivati korištenje lokalno uzgojenih namirnica, organizaciju radionica tradicionalne pripreme hrane (npr. pečenje kruha, priprema peke) te očuvanje tradicijske arhitekture. Ova certifikacija pomoći će jamčiti posjetiteljima visokokvalitetan i autentičan doživljaj.

Odgovorni dionici: Općina Šestanovac, Turistička zajednica općine Šestanovac (TZO), Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije.

Vremenski okvir: I. kvartal 2027. – IV. kvartal 2027.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj certificiranih OPG-ova; razina zadovoljstva posjetitelja certificiranim doživljajima.

Aktivnost 1.1.2: Kreiranje gastronomske rute „Okusi Šestanovca“

Osmisliti tematsku rutu koja povezuje certificirane OPG-ove, lokalne vinarije, proizvođače pršuta i restorane poznate po tradicionalnoj kuhinji. Ruta će se promovirati putem posebne karte, mobilne aplikacije i signalizacije.

Odgovorni dionici: TZO, lokalni OPG-ovi, Lokalna akcijska grupa (LAG) Adrion.

Vremenski okvir: III. kvartal 2026. – II. kvartal 2027.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj uključenih subjekata; broj preuzimanja karte/aplikacije; medijska zastupljenost.

Mjera 1.2: Unaprjeđenje proizvoda aktivnog i avanturističkog turizma

Cilj: Iskoristiti prirodne resurse kanjona rijeke Cetine i Parka prirode Biokovo kroz unaprjeđenje infrastrukture i stvaranje integriranih avanturističkih paketa.

Aktivnost 1.2.1: Razvoj i označavanje tematskih planinarskih i biciklističkih staza

U suradnji s lokalnim planinarskim i biciklističkim klubovima, mapirati, očistiti i označiti mrežu staza različitih razina težine. Staze bi trebale povezivati prirodne i kulturne točke interesa, poput vidikovaca, povijesnih lokaliteta i seoskih domaćinstava.

Odgovorni dionici: Općina Šestanovac, TZO, Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS), planinarska društva

Vremenski okvir: II. kvartal 2027. – III. kvartal 2028.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj kilometara novih označenih staza; broj korisnika staza (procijenjeno putem brojača ili anketa); izrada digitalnih karata staza.

Aktivnost 1.2.2: Uspostava partnerstava za integrirane avanturističke pakete

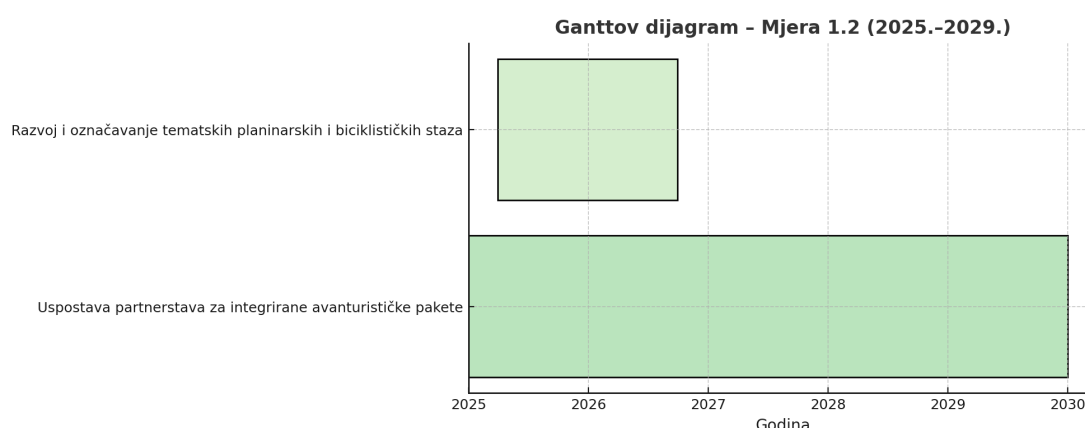
Potaknuti suradnju između lokalnih pružatelja smještaja (posebno luksuznih vila) i licenciranih avanturističkih turoperatora (npr. za kanjoniranje, rafting, kajakarenje na Cetini).

Cilj je kreirati *all-inclusive* pakete (smještaj + aktivnost) koji turistima pojednostavljaju rezervaciju.

Odgovorni dionici: TZO, pružatelji smještaja, agencije za avanturistički turizam.

Vremenski okvir: Kontinuirano, počevši od I. kvartala 2026.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj kreiranih zajedničkih paketa.

Graf 6. Unapređenje proizvoda aktivnog i avanturističkog turizma

Mjera 1.3: Valorizacija kulturne i povijesne baštine

Cilj: Transformirati nedovoljno iskorištenu materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu općine u atraktivne turističke proizvode.

Aktivnost 1.3.1: Razvoj interpretacijskog programa za ključne lokalitete baštine

Izraditi interpretativne ploče temeljene na pričama i digitalne vodiče (QR kodovi) za lokalitete poput srednjovjekovnih nadgrobnih spomenika (stećaka), povijesnih cesta i mjesnih kapelica. Narativ treba povezati povijest ovih lokaliteta s lokalnom kulturom i krajolikom.

Odgovorni dionici: TZO, Općina, Ministarstvo kulture i medija – konzervatorski odjel.

Vremenski okvir: IV. kvartal 2027. – IV. kvartal 2029.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj lokaliteta s novom interpretacijom; razina korištenja digitalnih vodiča.

Aktivnost 1.3.2: Pokretanje serije radionica „Čuvari tradicije“

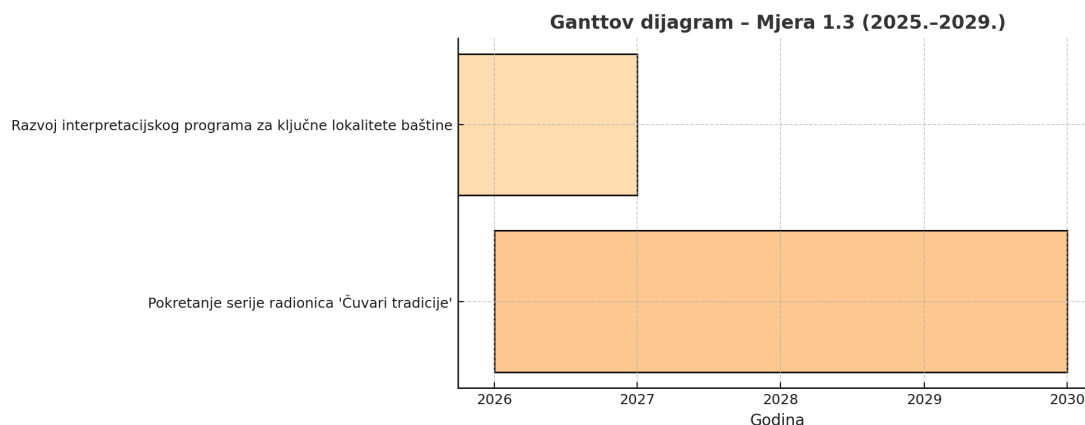
Organizirati radionice na kojima posjetitelji mogu učiti tradicionalne vještine od lokalnih obrtnika i nositelja kulturnih praksi (npr. sviranje tradicijskih instrumenata, folklorni plesovi,

priprema tradicionalnih ljekovitih pripravaka). To stvara interaktivan kulturni doživljaj i pomaže očuvanju nematerijalne baštine [1].

Odgovorni dionici: TZO, lokalna kulturno-umjetnička društva (KUD-ovi), OPG-ovi.

Vremenski okvir: Pilot-program u 2026., zatim godišnja provedba.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj održanih radionica.

Graf 7. Valorizacija kulturne i povijesne baštine

5.2. Strategija marketinga i promocije

Ciljano i suvremeno marketinško djelovanje ključno je za podizanje razine prepoznatljivosti Šestanovca kao samostalne destinacije te privlačenje identificiranih ciljnih tržišta. Strategija će se fokusirati na digitalne kanale, pripovijedanje (*storytelling*) i suradničke promotivne aktivnosti kako bi se komunicirao identitet brenda „Šestanovac: Srce autentične Dalmacije“.

Mjera 2.1: Razviti sveobuhvatnu digitalnu marketinšku prisutnost

Cilj: Uspostaviti snažnu i dosljednu online prisutnost koja učinkovito komunicira vrijednosnu ponudu destinacije.

Aktivnost 2.1.1: Ponovno pokretanje službene web stranice i društvenih mreža destinacije

Potpuno redizajnirati službenu web stranicu TZO-a kako bi bila vizualno privlačna, prilagođena mobilnim uređajima i bogata sadržajem, s naglaskom na visokokvalitetnu fotografiju i videografiju. Izraditi kalendar sadržaja za društvene mreže (Instagram, Facebook) temeljen na pripovijedanju, sadržaju koji kreiraju korisnici i prezentaciji autentičnih doživljaja.

Odgovorni dionici: TZO, profesionalna marketinška agencija.

Vremenski okvir: I. kvartal 2025. – III. kvartal 2025.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj posjeta web stranici i prosječno trajanje sesija; stopa angažmana na društvenim mrežama (lajkovi, dijeljenja, komentari); rast broja pratitelja.

Aktivnost 2.1.2: Provedba ciljanih kampanja digitalnog oglašavanja

Provesti plaćene oglasne kampanje na društvenim mrežama i tražilicama (Google Ads), usmjerene na specifične demografske skupine i interese na ključnim emitivnim tržištima (Njemačka, Austrija, Poljska, Skandinavija). Kampanje trebaju promovirati konkretne proizvode poput boravka u luksuznim vilama, avanturističkih paketa i gastronomskih doživljaja.

Odgovorni dionici: TZO, marketinška agencija.

Vremenski okvir: Godišnje, s pojačanim aktivnostima u predsezoni (siječanj – travanj) i posezoni (kolovoz – rujan).

Pokazatelji uspješnosti (KPI): stopa klikanja (CTR); stope konverzije (npr. preuzimanje brošura, upiti); cijena po akviziciji (CPA).

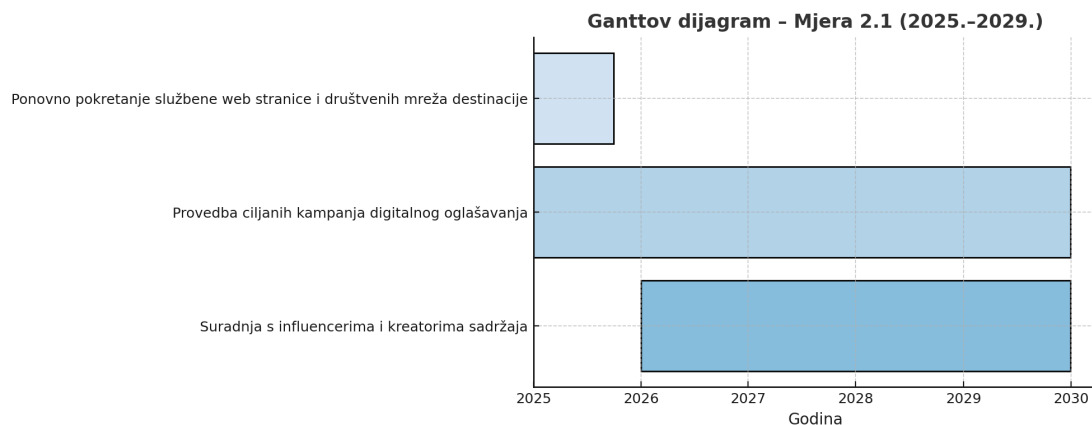
Aktivnost 2.1.3: Suradnja s influencerima i kreatorima sadržaja

Pozvati travel blogere, vlogere i Instagram influencere specijalizirane za ruralni turizam, avanturistička putovanja i autentične doživljaje da posjete Šestanovac. Organizirati itinerare koji ističu ključne proizvode destinacije.

Odgovorni dionici: TZO, Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije.

Vremenski okvir: 2–3 studijska putovanja (FAM trips) godišnje, počevši od 2026. godine.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): ukupni doseg i angažman objava influencerica; broj objavljenih članaka/ videa.

Graf 8. Digitalna marketinška prisutnost

Mjera 2.2: Jačanje odnosa s javnošću i B2B marketinga

Cilj: Izgraditi odnose s medijima i partnerima u turističkoj industriji kako bi se povećala vidljivost i osigurali dodatni distribucijski kanali.

Aktivnost 2.2.1: Izrada press kita i proaktivna suradnja s medijima

Izraditi profesionalni, višjezični digitalni press kit s fotografijama visoke rezolucije, prijedlozima tema i ključnim informacijama o Šestanovcu. Proaktivno nuditi priče relevantnim turističkim i lifestyle medijima na ciljanim tržištima.

Odgovorni dionici: TZO.

Vremenski okvir: Izrada press kita – II. kvartal 2027.; kontinuirana medijska suradnja.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj objava/spominjanja u medijima; ekvivalentna oglasna vrijednost (AVE).

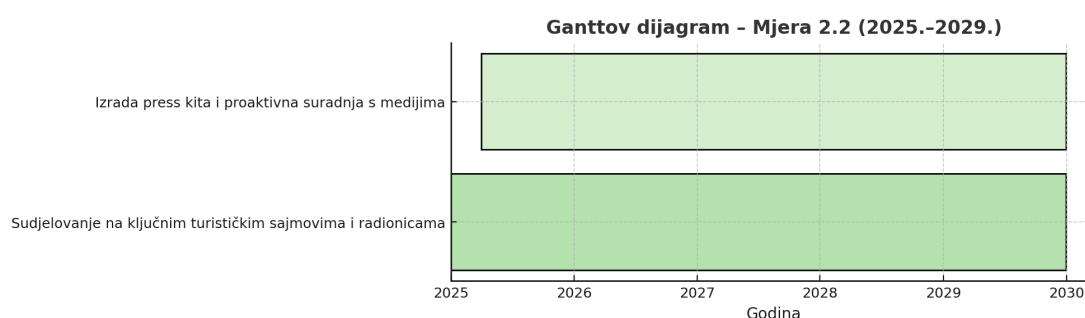
Aktivnost 2.2.2: Sudjelovanje na ključnim turističkim sajmovima i radionicama

Sudjelovati na relevantnim B2B turističkim sajmovima (npr. ITB Berlin, WTM London) kao dio regionalnog ili nacionalnog štanda radi povezivanja s turoperatorima i putničkim agentima specijaliziranim za nišne oblike turizma.

Odgovorni dionici: TZO, Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije.

Vremenski okvir: Godišnje, u skladu sa strateškim prioritetima tržišta.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj kvalificiranih B2B kontakata; broj novih partnerstava/ugovora lokalnih poduzetnika.

Graf 9. Jačanje odnosa s javnošću i marketing

Mjera 3.1: Unaprjeđenje vještina i znanja u turističkom sektoru

Cilj: Poboljšati kvalitetu usluge i poduzetničke kapacitete unutar lokalne turističke industrije.

Aktivnost 3.1.1: Organizacija serije edukativnih radionica za turističke pružatelje usluga

Redovito organizirati radionice za iznajmljivače smještaja, vlasnike OPG-ova i druge poslovne subjekte povezane s turizmom na teme poput digitalnog marketinga, održivog poslovanja, komunikacije s gostima i razvoja novih proizvoda.

Odgovorni dionici: TZO, LAG Adrion, vanjski edukatori/konzultanti.

Vremenski okvir: Najmanje 2–3 radionice godišnje, počevši od II. kvartala 2026.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj održanih radionica; broj sudionika; ankete o zadovoljstvu nakon radionica.

Mjera 3.2: Poticanje angažmana i osviještenosti lokalne zajednice

Cilj: Očuvati i dodatno osnažiti podršku lokalne zajednice razvoju turizma.

Aktivnost 3.2.1: Uspostava godišnjeg „Turističkog foruma“ za stanovnike

Organizirati godišnji javni forum na kojem će se predstaviti napredak u provedbi Plana upravljanja destinacijom, podijeliti turistička statistika i prikupiti povratne informacije od stanovnika. Time se osigurava transparentnost i stvara platforma za dijalog.

Odgovorni dionici: Općina, TZO.

Vremenski okvir: Godišnje, I. kvartal.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj sudionika; sažetak ključnih povratnih informacija i poduzetih mjera.

Aktivnost 3.2.2: Pokretanje programa „Lokalni ambasador“

Osmisliti program kojim se potiču stanovnici da dijele svoje znanje i ponos prema zavičaju. Program može uključivati obuku volontera za vođenje interpretativnih šetnji lokalnom baštinom ili jednostavno pružanje informacija i poticaja kako bi stanovnici aktivno i pozitivno promovirali svoju općinu.

Odgovorni dionici: TZO, lokalne kulturne udruge.

Vremenski okvir: Pokretanje programa 2026. godine.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj registriranih „lokalnih ambasadora“; broj inicijativa koje vodi zajednica.

Mjera 4.1: Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture

Cilj: Modernizirati ključnu javnu infrastrukturu koja izravno utječe na kvalitetu doživljaja posjetitelja.

Aktivnost 4.1.1: Razvoj mreže tematskih odmorišta i vidikovaca

Identificirati strateške lokacije uz glavne ceste i turističke rute te urediti odmorišta s klupama, sjenilima, koševima za otpad i interpretacijskim pločama. Nadograditi postojeće vidikovce sigurnosnim ogradama i panoramskim kartama.

Odgovorni dionici: Općina, Županijska uprava za ceste.

Vremenski okvir: 2026. – 2029.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj novih/nadograđenih odmorišta i vidikovaca.

Aktivnost 4.1.2: Poboljšanje sustava signalizacije i usmjeravanja

Postaviti novi, jedinstveni sustav turističke signalizacije (smeđe table) koji upućuje posjetitelje na ključne atrakcije, smještajne objekte i OPG-ove. Osigurati da sve pješačke i biciklističke staze budu jasno označene u skladu s nacionalnim standardima.

Odgovorni dionici: Općina, TZO, TZ Splitsko-dalmatinske županije.

Vremenski okvir: III. kvartal 2026. – II. kvartal 2029.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): završetak projekta postavljanja signalizacije.

Aktivnost 4.1.3: Unaprjeđenje javnih površina i zelenih zona

Ulagati u uređenje i održavanje javnih prostora u glavnim naseljima, uključujući sadnju autohtonih vrsta, poboljšanje javne rasvjete i osiguranje čistoće, s ciljem povećanja ukupne atraktivnosti destinacije.

Odgovorni dionici: Općina, komunalno poduzeće.

Vremenski okvir: Kontinuirano.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): godišnji proračun za ovu namjenu; zadovoljstvo stanovnika i posjetitelja javnim prostorima.

Mjera 4.2: Poticanje ulaganja privatnog sektora

Cilj: Stvoriti povoljno okruženje za privatna ulaganja u kvalitetne turističke objekte i usluge.

Aktivnost 4.2.1: Uspostava investicijske potpore

Općina, Poduzetnički inkubator Šestanovac i TZO Šestanovac djelovat će kao „one-stop-shop“ za potencijalne investitore, pružajući informacije o prostorno-planskim regulativama, dostupnim poticajima (nacionalna i EU sredstva) te poveznice s lokalnim partnerima.

Odgovorni dionici: Općina, PI Šestanovac, TZO.

Vremenski okvir: Kontinuirano.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): broj zaprimljenih investitorskih upita; broj novih turističkih projekata.

Aktivnost 4.2.2: Promocija ulaganja u diversificirani smještaj i sadržaje

Uz postojeći snažan sektor luksuznih vila, poticati ulaganja u druge vrste smještaja, poput

malih hotela s baštinskom tematikom ili kvalitetnih kampova, kako bi se privukao širi spektar posjetitelja. Potaknuti i ulaganja u dopunske sadržaje poput servisa za najam bicikala ili kušaonica.

Odgovorni dionici: Općina (putem prostornog planiranja), TZO (putem promocije).

Vremenski okvir: Kontinuirano.

Pokazatelji uspješnosti (KPI): diversifikacija smještajne strukture; broj novoosnovanih turističkih poduzeća.

6. PRAĆENJE, EVALUACIJA I FINANCIJSKI OKVIR

Uspješna provedba Plana upravljanja destinacijom za Općinu Šestanovac ovisi o snažnom okviru za praćenje napretka, vrednovanje rezultata i osiguravanje potrebnih financijskih resursa. Ovo poglavlje iznosi sustavni pristup praćenju provedbe plana, mjerenju njegovog učinka i osiguravanju dugoročne financijske održivosti. Okvir je osmišljen tako da bude prilagodljiv, omogućujući prilagodbe na temelju podataka o rezultatima i promjenama tržišnih uvjeta, čime se osigurava da strateška vizija razvoja turizma u Šestanovcu ostane relevantna i ostvariva tijekom razdoblja 2025.–2029.

6.1. Ključni pokazatelji uspješnosti (KPI) i plan praćenja

Sustavni plan praćenja nužan je za kontinuiranu procjenu napretka u postizanju strateških ciljeva i zadanih zadataka iz ovog dokumenta. Plan će koristiti uravnotežen skup ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI) kako bi se osigurao sveobuhvatan uvid u razvoj turizma, obuhvaćajući ekonomske, društvene i okolišne dimenzije.

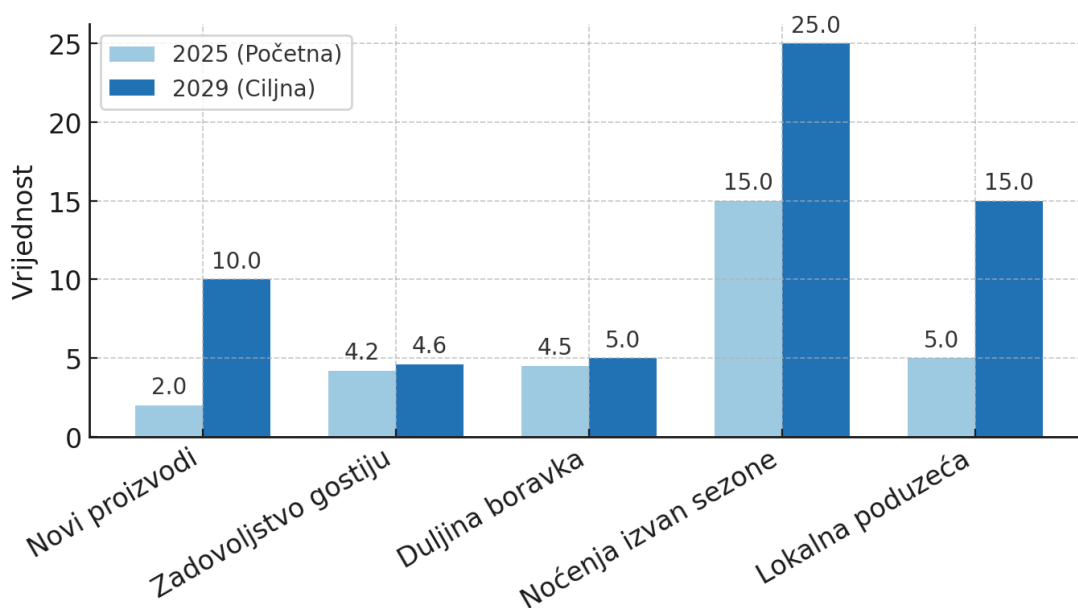
Glavno tijelo odgovorno za prikupljanje, analizu i izvještavanje bit će Turistička zajednica općine Šestanovac, u suradnji s Općinom Šestanovac, Turističkom zajednicom Splitsko-dalmatinske županije i lokalnim turističkim dionicima.

Proces praćenja provodit će se kroz redovite izvještajne cikluse: **kvartalno za operativne pokazatelje i godišnje za strateške ishode**. Ovaj redoviti ciklus povratnih informacija omogućit će pravovremeno prepoznavanje izazova, donošenje odluka temeljenih na podacima i prilagodbu Akcijskog plana kada je to potrebno.

Ključni pokazatelji uspješnosti Plana upravljanja destinacijom (2025.–2029.)

Strateški cilj	Ključni pokazatelj uspješnosti (KPI)	Početna vrijednost (2025.)	Ciljana vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Učestalost
1. Unaprijediti konkurentnost destinacije i kvalitetu	Broj novih turističkih proizvoda/iskustava (npr. tematske staze, kulturna događanja, avanturistički	2	10	Registar TZO	Godišnje

Strateški cilj	Ključni pokazatelj uspješnosti (KPI)	Početna vrijednost (2025.)	Ciljana vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Učestalost
proizvoda	paketi)				
	Prosječna ocjena zadovoljstva gostiju (skala 1–5)	4,2	4,6	Ankete posjetitelja, OTA recenzije	Godišnje
	Ukupan broj turističkih dolazaka	1.784	+30%	Sustav eVisitor	Mjesečno
2. Povećati broj posjetitelja i produžiti sezonu	Ukupan broj noćenja	15.847	+40%	Sustav eVisitor	Mjesečno
	Prosječna duljina boravka (dani)	4,5	5	Sustav eVisitor	Godišnje
	Postotak noćenja izvan glavne sezone (lipanj– kolovoz)	15%	25%	Sustav eVisitor	Tromjesečno
3. Ojačati marketing destinacije i identitet brenda	Posjećenost web stranice i angažman na društvenim mrežama (pratitelji, doseg, interakcije)	5.000	+100%	Google Analytics, alati za društvene mreže	Tromjesečno
	Broj medijskih spominjanja/objavljenih članaka	1	5 godišnje	Sustav za praćenje medija	Godišnje
4. Potaknuti održivi razvoj i dobrobit zajednice	Broj lokalnih stanovnika zaposlenih u turizmu	150	+20%	HZMO, evidencija Općine	Godišnje
	Broj lokalnih poduzeća/OPG-ova uključenih u turistički opskrbni lanac	3	15	Registar TZO, ankete poduzetnika	Godišnje
	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma (indeks temeljen na anketi)	45%	Pozitivan trend	Anketa zajednice (bienalno)	Bienalno

Graf 10. Ključni pokazatelji uspješnosti PUD

6.2. Institucionalni okvir i odgovornosti

Učinkovita provedba ovog plana zahtijeva jasno definirane uloge, odgovornosti i suradničku strukturu upravljanja. Institucionalni okvir osmišljen je kako bi osigurao odgovornost te poticao sinergiju među svim ključnim dionicima uključenima u razvoj turizma u Općini Šestanovac.

Općina Šestanovac

Kao primarno administrativno tijelo, Općina ima krajnju odgovornost za uspješnost provedbe plana. Njene ključne uloge uključuju:

- Usvajanje Plana upravljanja destinacijom kao strateškog općinskog dokumenta.
- Izdvajanje sredstava iz općinskog proračuna za projekte turističke infrastrukture te sufinanciranje marketinških aktivnosti i inicijativa za razvoj proizvoda.
- Integraciju ciljeva razvoja turizma u prostorno-planske dokumente i druge sektorske politike.
- Vodeću ulogu u razvoju javne infrastrukture (npr. ceste, signalizacija, javne površine) koja podupire turizam.
- Poticanje međuresorne suradnje i osiguravanje vanjskog financiranja iz nacionalnih i EU izvora.

Turistička zajednica Općine Šestanovac (TZO)

Turistička zajednica predstavlja centralno operativno tijelo za provedbu i praćenje plana. Njene ključne odgovornosti uključuju:

- Koordinaciju provedbe Akcijskog plana u suradnji s dionicima.
- Upravljanje marketinškim, promotivnim i brend aktivnostima destinacije.

- Prikupljanje, analizu i izvještavanje o KPI pokazateljima definiranim u planu praćenja.
- Organizaciju edukativnih radionica i programa obuke za lokalne pružatelje turističkih usluga i stanovništvo.
- Djelovanje kao glavno informacijsko središte za posjetitelje i lokalne dionike.
- Razvoj mreže lokalnih turističkih pružatelja i poticanje zajedničkih projekata.

Privatni sektor

Ovu skupinu čine pružatelji smještaja (posebno luksuzne vile i kuće za odmor), ugostitelji, pružatelji aktivnosti, OPG-ovi i drugi gospodarski subjekti povezani s turizmom. Njihova aktivna uključenost od presudne je važnosti, a njihove ključne uloge uključuju:

- Razvoj visokokvalitetnih i inovativnih turističkih proizvoda i doživljaja koji su usklađeni s brendom destinacije.
- Ulaganje u kvalitetu svojih usluga i objekata.
- Sudjelovanje u programima edukacije i certificiranja.
- Aktivnu suradnju s Turističkom zajednicom na marketinškim kampanjama i zajedničkim inicijativama.
- Pružanje povratnih informacija i podataka za potrebe praćenja i evaluacije.

Lokalna zajednica i nevladine organizacije (NGO)

Lokalno stanovništvo i organizacije civilnog društva ključni su partneri u osiguravanju održivog i autentičnog razvoja turizma. Njihove uloge uključuju:

- Očuvanje lokalne kulture, tradicije i prirodnog okoliša.
- Sudjelovanje na sastancima zajednice i konzultacijama vezanim uz turističke projekte.
- Doprinos autentičnosti doživljaja posjetitelja kroz gostoljubivost i dijeljenje lokalnog znanja.
- Vođenje specifičnih projekata vezanih uz zaštitu okoliša, očuvanje kulturne baštine ili održavanje staza.

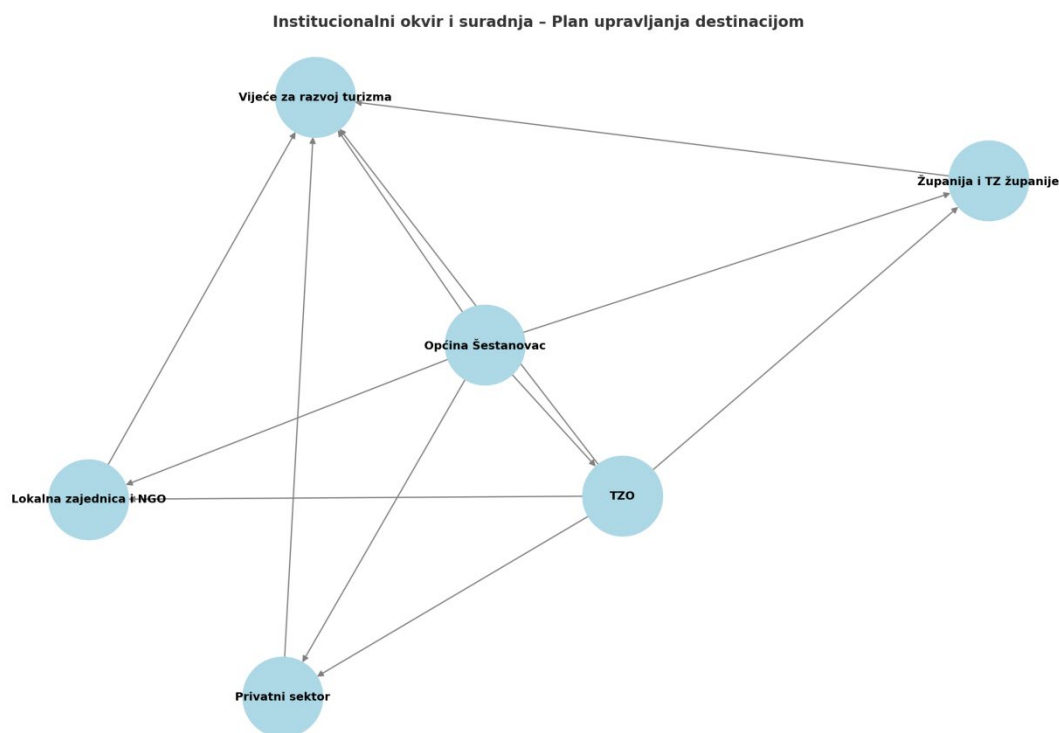
Splitsko-dalmatinska županija i Turistička zajednica županije

Ova regionalna tijela osiguravaju strateški nadzor, podršku i pristup široj bazi resursa. Njihove ključne uloge uključuju:

- Osiguranje usklađenosti DMP-a Općine Šestanovac sa županijskom strategijom razvoja turizma.
- Pružanje financijske i stručne podrške za ključne projekte i marketinške kampanje.
- Promociju Šestanovca kao dijela šire turističke ponude Dalmatinske zagore.
- Olakšavanje pristupa nacionalnim fondovima i promotivnim platformama.

Vijeće za razvoj turizma

Osnovat će se Vijeće za razvoj turizma, kojim će predsjedati načelnik Općine Šestanovac, a sastojat će se od predstavnika svih ključnih skupina dionika. Vijeće će se sastajati dvaput godišnje radi razmatranja izvješća o napretku, rasprave o izazovima te pružanja strateških smjernica kako bi se osiguralo da plan ostane na pravom putu i prilagodljiv novim prilikama.

Slika 1. Financijski plan i izvori financiranja (2025.-2029.)

Ukupni okvirni proračun: raspodjela po prioritetnim područjima temeljem DMP-a

Prioritetno područje	Udio (%)	Opis ulaganja
Razvoj proizvoda i doživljaja	35 %	Tematske staze, interpretacija kulturne baštine, podrška avanturističkim aktivnostima, gastro-ponuda
Marketing i promocija	30 %	Digitalne kampanje, sadržaj (foto/video), web stranica, sajmovi, brendiranje
Infrastruktura i investicije	20 %	Signalizacija, javni prostori, vidikovci, mala turistička infrastruktura
Razvoj ljudskih resursa i uključivanje zajednice	10 %	Edukacije, radionice, programi održivog turizma, forumi s lokalnom zajednicom
Praćenje i evaluacija	5 %	Istraživanja, ankete, alati za izvještavanje, administracija sustava praćenja

Potencijalni izvori financiranja:

Općinski proračun: redovito financiranje manjih infrastrukturnih projekata i sufinanciranje aktivnosti.

Turistička zajednica općine Šestanovac (TZO): financiranje marketinških aktivnosti, događanja i promocije.

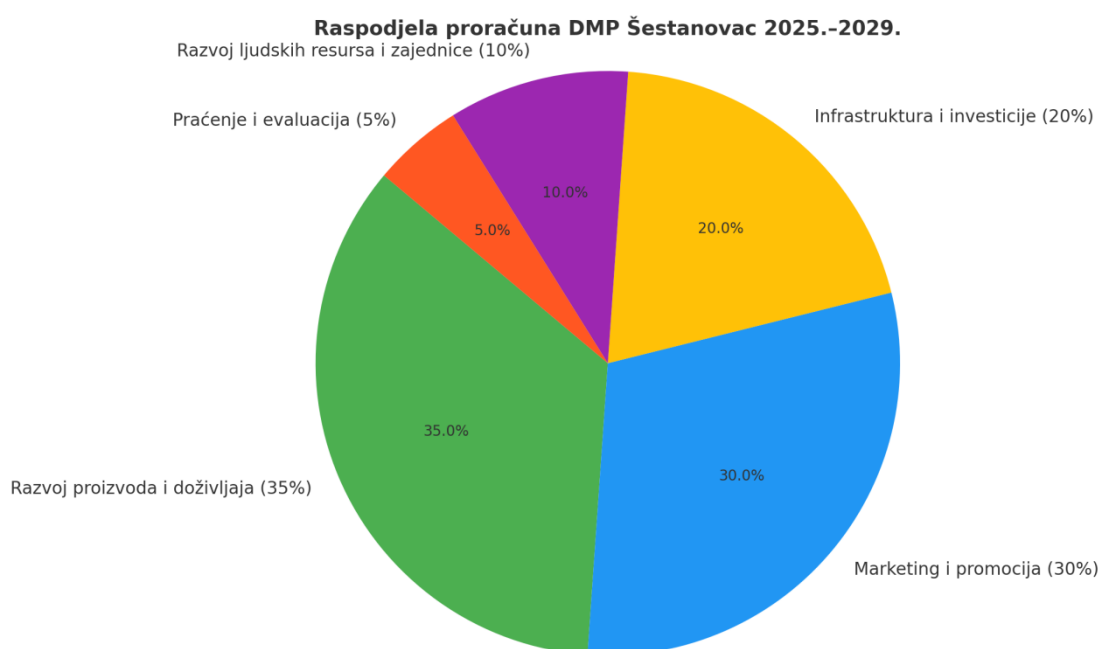
Županijski proračun i TZ Splitsko-dalmatinske županije: sufinanciranje projekata regionalnog značaja, uključivanje u zajedničke kampanje.

Nacionalni fondovi: Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo kulture i medija, programi ruralnog razvoja.

EU fondovi: ESIF 2021–2027, Interreg, LIFE program, Horizon Europe (projekti održivog turizma i baštine).

Privatni sektor: ulaganja u smještajne kapacitete, gastronomsku ponudu, aktivne i avanturističke sadržaje.

Partnerstva i sponzorstva: suradnja s turističkim agencijama, operaterima i brendovima vezanim uz outdoor i gastro segment.

Slika 2. Raspodjela proračuna Plana upravljanja destinacijom 2025.-2029.

Potencijalni izvori financiranja

Provedba DMP-a financirat će se kombinacijom sljedećih izvora:

1. Lokalni izvori

Općinski proračun Šestanovca – godišnja sredstva za razvoj turizma, s naglaskom na javnu infrastrukturu, sufinanciranje manifestacija i pokrivanje dijela operativnih troškova TZ-a.

Prihodi Turističke zajednice općine Šestanovac (TZO) – prihodi od boravišne pristojbe i članarina bit će primarni izvor financiranja marketinških aktivnosti, informativnih usluga i inicijativa za razvoj proizvoda.

2. Regionalni izvori

Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije – programi sufinanciranja manifestacija, marketinških kampanja i razvojnih projekata koji su usklađeni sa županijskom strategijom.

3. Nacionalni izvori

Ministarstvo turizma i sporta – potpore za javnu turističku infrastrukturu, inovativne proizvode i projekte podizanja konkurentnosti destinacije.

Hrvatska turistička zajednica (HTZ) – sufinanciranje promotivnih aktivnosti na inozemnim tržištima, digitalnih kampanja i većih događanja.

4. Europski izvori

Kohezijski i strukturni fondovi (2021.–2027.) – programi regionalnog razvoja, održivog turizma, digitalne transformacije i zelene tranzicije. Posebno relevantni su projekti revitalizacije kulturne baštine, održive mobilnosti (biciklističke staze) i konkurentnosti MSP-ova u turizmu.

Program ruralnog razvoja (EAFRD) – financiranje diverzifikacije gospodarskih aktivnosti u ruralnim područjima, uključujući ulaganja u ruralni smještaj, rekreacijske sadržaje i promociju lokalnih proizvoda.

5. Privatni sektor

Poduzetnička ulaganja – investicije lokalnih poduzetnika u kvalitetu smještaja, nove turističke usluge (npr. najam bicikala, vodičke usluge) i ugostiteljske objekte. Javna uprava će poticati ulaganja kroz povoljnu investicijsku klimu.

6. Javna-privatna partnerstva (JPP)

Za veće infrastrukturne projekte (npr. centralni posjetiteljski centar ili značajniji rekreacijski objekt) razmotrit će se JPP modeli koji kombiniraju ciljeve javnog sektora s učinkovitošću i kapitalom privatnog sektora.

TZ Šestanovac, u suradnji s Općinom, pratit će natječaje nacionalnih i EU fondova te pripremati projektne prijave radi osiguranja vanjskog financiranja strateških projekata iz ovog plana.

7. POPIS PROJEKATA

Projekti unapređenja infrastrukture i dostupnosti

Temeljna infrastruktura predstavlja osnovu na kojoj počiva cjelokupni turistički razvoj. Za ruralnu destinaciju poput Šestanovca, poboljšanje fizičke i digitalne povezanosti ključno je za

privlačenje posjetitelja, podršku lokalnom gospodarstvu i osiguravanje kvalitetnog doživljaja. Sljedeći projekti predlažu se radi rješavanja postojećih infrastrukturnih nedostataka i pripreme općine za održivi rast.

Projekt 1: Izgradnja intermodalnog posjetiteljskog centra Šestanovac

Ovaj vodeći projekt uključuje izgradnju modernog, višenamjenskog posjetiteljskog centra.

Komponente: turistički informativni pult, digitalni info-kiosci, manji izložbeni prostor s prikazom lokalne baštine, prodajni prostor za lokalne proizvode (npr. maslinovo ulje, med, rukotvorine), sanitarni čvor te stanica za najam električnih bicikala.

Cilj: osigurati dobrodošlicu i prvi kontakt s posjetiteljima, ponuditi sveobuhvatne informacije o atrakcijama i aktivnostima, promovirati lokalne proizvođače te služiti kao polazišna točka za istraživanje regije.

Strateško usklađenje: odgovara na potrebu za centraliziranim informacijama i poboljšava cjelokupno iskustvo posjetitelja od dolaska.

Projekt 2: Modernizacija cestovne infrastrukture i tematske signalizacije

Projekt se usmjerava na unaprjeđenje ključnih lokalnih prometnica koje vode do glavnih turističkih lokaliteta, uključujući kanjon rijeke Cetine, polazišta planinarskih staza u Parku prirode Biokovo te zone s većim brojem kuća za odmor.

Komponente: asfaltiranje i proširenje kritičnih dionica cesta, poboljšanje sustava odvodnje te postavljanje sveobuhvatne, dvojezične (hrvatski/engleski) sustavne turističke signalizacije smeđe boje. Oznake će biti oblikovane tako da posjetitelje vode ne samo do pojedinih lokaliteta, već i duž tematskih ruta (npr. „Ruta kanjona Cetine“, „Ruta podnožja Biokova“).

Cilj: poboljšati fizičku dostupnost i sigurnost za sve posjetitelje, smanjiti vrijeme putovanja te olakšati snalaženje po općini, čime se potiče istraživanje manje posjećenih područja.

Strateško usklađenje: izravno podržava diversifikaciju turizma omogućavanjem lakšeg pristupa prirodnim i kulturnim resursima.

Projekt 3: Proširenje javnog Wi-Fi-a i digitalne infrastrukture

Kako bi se odgovorilo na očekivanja suvremenih putnika i podržale digitalne inovacije u turističkim uslugama, ovim se projektom planira proširenje besplatne javne Wi-Fi mreže na ključne turističke zone.

Komponente: postavljanje Wi-Fi pristupnih točaka u novom posjetiteljskom centru, na glavnim vidikovcima, trgovima u selima i popularnim polazištima staza. Projekt uključuje i podršku lokalnim poduzetnicima u usvajanju digitalnih alata kroz radionice i male potpore.

Cilj: povećati udobnost posjetitelja, omogućiti dijeljenje sadržaja u stvarnom vremenu na društvenim mrežama (važan marketinški alat) te osigurati digitalnu osnovu za buduće aplikacije pametnog turizma (npr. vodiči u proširenoj stvarnosti).

Strateško usklađenje: usklađeno s nacionalnim smjernicama digitalne tranzicije turizma i povećava konkurentnost destinacije.

Projekti razvoja i diversifikacije turističkih proizvoda

Dok infrastruktura osigurava pristup, srž doživljaja posjetitelja leži u kvaliteti i raznolikosti turističkih proizvoda. Šestanovac već ima snažnu osnovu u ruralnom i avanturističkom turizmu, no postoji značajan potencijal za diversifikaciju i obogaćivanje ponude. Sljedeći projekti osmišljeni su za razvoj novih iskustava koja će privući širi spektar posjetitelja i potaknuti dulji boravak.

Projekt 4: Osnivanje „Avanturističkog parka Cetina Canyon“

Projekt predviđa uređenje posebnog područja uz kanjon rijeke Cetine za razne organizirane avanturističke aktivnosti, prilagođene obiteljima i zaljubljenicima u avanturu različitih razina vještina.

Komponente: izgradnja zip-line staze preko kanjona, razvoj označenog područja za penjanje po stijenama (rock climbing), stvaranje sigurnog i pristupačnog mjesta za ulazak u rijeku (kajak, kanu), te osnivanje manjeg avanturističkog centra s ponudom najma opreme i certificiranim vodičima.

Cilj: učvrstiti i unaprijediti reputaciju Šestanovca kao vrhunske destinacije za avanturistički turizam, stvoriti novu glavnu atrakciju i osigurati da se aktivnosti provode sigurno i uz minimalan utjecaj na okoliš.

Strateško usklađenje: nadovezuje se izravno na postojeću snagu avanturističkog turizma identificiranu u situacijskoj analizi.

Projekt 5: Kreiranje gastronomske rute „Okusi Šestanovca“

Projekt se fokusira na valorizaciju bogate kulinarske baštine općine kroz stvaranje brendirane gastronomske rute koja povezuje lokalna obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG-ove), tradicionalne konobe i proizvođače.

Komponente: izrada karte i mobilne aplikacije za rutu, kreiranje sustava kvalitete za uključene objekte, organizacija radionica za lokalne proizvođače o prijemu posjetitelja i prezentaciji proizvoda, te promocija autohtonih proizvoda poput kruha ispod peke, pršuta i domaćih vina. Ruta bi uključivala prostore za degustacije, tečajeve kuhanja i „od polja do stola“ gastronomska iskustva.

Cilj: diverzificirati turističku ponudu izvan avanturističkih aktivnosti, otvoriti izravne gospodarske mogućnosti za poljoprivredni sektor i posjetiteljima pružiti autentičan okus lokalne kulture i načina života.

Strateško usklađenje: oslanja se na globalni trend kulinarskog turizma i podržava razvoj ruralnog gospodarstva.

Projekt 6: Razvoj mreže tematskih biciklističkih i planinarskih staza

Projekt uključuje označavanje, kartiranje i promociju sveobuhvatne mreže staza za biciklizam i planinarenje, prilagođene različitim razinama kondicije.

Komponente: čišćenje i označavanje najmanje 70 km novih i postojećih staza; kreiranje tematskih staza poput „Staza starih sela“, „Staza biokovskih vidikovaca“ i „Staza izvora Cetine“; postavljanje informativnih ploča s kartama, visinskim profilima i točkama interesa; te izrada digitalnih verzija karata za GPS uređaje i mobilne aplikacije.

Cilj: proširiti ponudu za aktivne turiste, produžiti sezonu na proljetne i jesenske mjesece te potaknuti posjetitelje na istraživanje raznolikih krajolika općine na održiv način.

Strateško usklađenje: koristi prirodne resurse podnožja Biokova i kanjona Cetine, područja već prepoznata po velikom turističkom potencijalu.

Projekti valorizacije kulturne i prirodne baštine

Jedinstveni identitet Šestanovca temelji se na bogatoj kulturnoj baštini i impresivnim prirodnim krajolicima. Projekti valorizacije osmišljeni su ne samo kako bi se ti resursi očuvali, već i kako bi se interpretirali te učinili dostupnima i smislenima posjetiteljima, pretvarajući ih u sastavni dio turističkog doživljaja.

Projekt 7: Obnova i interpretacija kulturne baštine

Projekt se fokusira na zaštitu, obnovu i turističku prezentaciju srednjovjekovnih nadgrobnih spomenika (stećaka) na području općine, koji čine dio zajedničke regionalne baštine.

Komponente: stručna konzervacija i restauracija stećaka, uređenje manjeg interpretacijskog centra na otvorenom s povijesnim informacijama, izgradnja pješačke staze koja povezuje glavne lokalitete, turistička signifikacija te integracija u regionalne kulturne rute.

Cilj: zaštititi značajnu kulturnu baštinu, stvoriti novu atrakciju kulturnog turizma i educirati posjetitelje i lokalno stanovništvo o srednjovjekovnoj povijesti regije.

Strateško usklađenje: odgovara na prepoznati nedostatak valorizacije materijalne kulturne baštine te se usklađuje sa strategijama promicanja turizma temeljenog na baštini u perifernim regijama.

Projekt 8: Osnivanje „Centra žive baštine Šestanovac“

Projekt uključuje obnovu tradicionalne kamene kuće u jednom od starijih sela koja bi služila kao centar za očuvanje i prezentaciju nematerijalne kulturne baštine.

Komponente: centar bi organizirao radionice tradicionalnih vještina (npr. gradnja suhozida, priprema tradicijskih jela), imao stalni postav etnografskih predmeta te bio mjesto održavanja izvedbi lokalne narodne glazbe i večeri pripovijedanja.

Cilj: očuvati i promovirati nematerijalnu kulturnu baštinu regije, stvoriti interaktivno i autentično kulturno iskustvo za turiste te pružiti izvor ponosa i prihoda lokalnim nositeljima tradicije.

Strateško usklađenje: izravno odgovara na potrebu boljeg uključivanja nematerijalne baštine u turističku ponudu i potiče snažno uključivanje lokalne zajednice.

Projekti zelene i digitalne tranzicije

Prihvatanje zelenih i digitalnih tehnologija ključno je za izgradnju moderne, otporne i konkurentne turističke destinacije. Ove inicijative osmišljene su kako bi poboljšale operativnu učinkovitost, smanjile ekološki otisak turizma i unaprijedile cjelokupni doživljaj posjetitelja kroz inovativna rješenja.

Projekt 9: Certifikacijski i potporni program „Zelene vile Šestanovca“

S obzirom na visoku koncentraciju kuća za odmor, cilj je ovog projekta potaknuti i podržati pružatelje smještaja u primjeni održivih praksi.

Komponente: razvoj lokalne oznake „Zelena vila“ temeljene na kriterijima poput energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije (solarni paneli), očuvanja vode, odvajanja otpada i nabave lokalnih proizvoda. Program bi uključivao sufinanciranje zelenih ulaganja te promotivne pogodnosti za certificirane objekte.

Cilj: smanjiti ekološki utjecaj smještajnog sektora, unaprijediti imidž destinacije kao „zelene“ te odgovoriti na rastuću potražnju ekološki osviještenih putnika.

Strateško usklađenje: usklađeno s nacionalnim i EU ciljevima zelene tranzicije turizma te promiče kružno gospodarstvo.

Projekt 10: Razvoj integrirane mobilne aplikacije „Discover Šestanovac“

Projekt uključuje izradu jedinstvene, sveobuhvatne mobilne aplikacije koja bi služila kao digitalni vodič kroz općinu.

Komponente: aplikacija bi sadržavala interaktivnu kartu, imenik svih turističkih usluga (smještaj, restorani, aktivnosti), kalendar događanja, samostalne audio-vodiče za kulturne i prirodne lokalitete te platformu za rezervaciju lokalnih tura i doživljaja. Također bi mogla uključivati značajke proširene stvarnosti na ključnim baštinskim lokalitetima.

Cilj: posjetiteljima osigurati praktičan i jednostavan alat za planiranje i snalaženje tijekom boravka, promovirati lokalne poduzetnike te prikupljati vrijedne podatke o ponašanju posjetitelja za potrebe budućeg upravljanja.

Strateško usklađenje: predstavlja ključan korak u digitalnoj transformaciji destinacije, poboljšava marketing i upravljanje posjetiteljima.

Projekt 11: E-mobilna mreža za održivi prijevoz

Projekt ima za cilj uspostavu mreže punionica za električna vozila i e-bicikle radi promicanja održive mobilnosti unutar destinacije.

Komponente: instalacija punionica za električna vozila u Posjetiteljskom centru i ključnim selima; uspostava mreže solarnih stanica za punjenje i najam e-bicikala povezanih s glavnim biciklističkim rutama.

Cilj: smanjiti ugljični otisak prometa na području općine, odgovoriti na potrebe sve većeg broja vlasnika električnih vozila te pozicionirati Šestanovac kao naprednu i ekološki odgovornu destinaciju.

Strateško usklađenje: doprinosi nacionalnoj strategiji održivog i otpornog turizma te podržava razvoj zelene infrastrukture.

Financijski plan i mehanizmi financiranja

Snažna financijska strategija temelj je pretvaranja strateških ciljeva ovog Plana upravljanja destinacijom (DMP) u konkretne rezultate. Uspješna provedba predloženih projekata za Općinu Šestanovac ovisi o pažljivo planiranom financijskom okviru koji identificira potencijalne izvore financiranja, procjenjuje troškove i uspostavlja jasnu strategiju raspodjele sredstava.

Ovo poglavlje donosi višedimenzionalni pristup financiranju razvoja Šestanovca kao održive i otporne turističke destinacije, kombinirajući javna sredstva s europske i nacionalne razine s privatnim ulaganjima i inovativnim financijskim modelima. Financijski plan osmišljen je tako da bude istovremeno ambiciozan i pragmatičan, osiguravajući da razvojni smjer bude održiv ne samo okolišno i društveno, već i gospodarski.

Procijenjeni troškovi i raspodjela proračuna za predložene projekte

Uspješna provedba projekata opisanih u Poglavlju 4 zahtijeva stratešku raspodjelu financijskih resursa. Sljedeća tablica daje pregled procijenjenih troškova za svaku kategoriju projekata, predstavljajući okvirni proračun za razdoblje provedbe 2025.–2029. godine.

Ove procjene temelje se na trenutačnim tržišnim uvjetima, usporedivim projektima u regiji te predviđenom opsegu radova. One su zamišljene kao okvirne smjernice te će za precizno budžetiranje biti potrebne detaljne studije izvedivosti i tehničke specifikacije.

POPIS MJERA S OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA¹¹

MJERA 1.. – Razvoj poduzetničke infrastrukture i potpornih institucija u poduzetništvu
Opis mjere:

Mjera obuhvaća izgradnju i opremanje poduzetničke infrastrukture te jačanje potpornih institucija poput poduzetničkog inkubatora. Cilj je osigurati povoljne uvjete za osnivanje i rast poduzeća kroz dostupne poslovne prostore, edukaciju, savjetodavne usluge i mentorstvo, čime se potiče inovativnost, povećava zapošljavanje i jača konkurentnost lokalnog gospodarstva.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Izrada projektno–tehničke	Broj izgrađenih poslovnih objekata	K200006 Razvoj gospodarske zone i	Svibanj 2029. g.

¹¹ <https://opcina-sestanovac.hr>

dokumentacije za izgradnju radnih/poslovnih zona na području općine		izgradnja	
Izgradnja i opremanje novih poslovnih zona na području općine	Broj poduzetnika u gospodarskim zonama	K200006 Razvoj gospodarske zone i izgradnja	—
Razvoj poduzetničkog inkubatora i formiranje co-working prostora	Broj korisnika co-working prostora	A100051 Poduzetnički inkubator	—

Procijenjeni trošak provedbe: **1.985.000,00 €**

MJERA 2.– Jačanje institucionalne potpore razvoju poduzetništva i obrta

Opis mjere:

Mjera obuhvaća provedbu programa subvencioniranja novih i postojećih poduzeća i obrta u svrhu jačanja njihove tržišne konkurentnosti. Kroz suradnju s poduzetničkim inkubatorom osigurat će se besplatne savjetodavne usluge, edukacije i radionice namijenjene poduzetnicima i obrtnicima. Na taj način jačat će se institucionalna potpora razvoju poduzetništva, poticati inovativnost i stvarati povoljnije poslovno okruženje. Cilj mjere je povećati atraktivnost i konkurentnost Općine Šestanovac kao gospodarskog središta.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Razvoj prilagođenog sustava poticaja i olakšica za poduzetnike/obrtnike i investitore	Broj subvencioniranih poduzetnika	A100056 Poticanje razvoja malog poduzetništva	Svibanj 2029. g.
Pružanje besplatnih savjetodavnih i mentorskih usluga novim i postojećim poduzetnicima	Broj pruženih besplatnih savjetodavnih usluga	A100056 Poticanje razvoja malog poduzetništva	—
Organizacija edukacija, radionica i seminara za poduzetnike i obrtnike	Broj održanih poduzetničkih događaja (edukacije, radionice)	A100056 Poticanje razvoja malog poduzetništva	—

Procijenjeni trošak provedbe: **62.250,00 €**

MJERA 3. – Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača

Opis mjere:

Mjera obuhvaća program subvencioniranja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova) te promidžbu domaćih proizvoda kroz organizaciju sajmovi i manifestacija. Time se stvaraju preduvjeti za razvoj poljoprivredne djelatnosti te povećanje dodane vrijednosti proizvoda, s posebnim naglaskom na jačanje njihove tržišne vrijednosti. Nadalje, kroz provedbu obrazovnih i edukativnih aktivnosti, kao i kroz osiguravanje besplatnih konzultacija u suradnji s poduzetničkim inkubatorom i savjetodavnom službom, jačat će se kapaciteti poljoprivrednih proizvođača. Ove mjere usmjerene su na unapređenje znanja, vještina i poslovne prakse, čime se dodatno podiže konkurentnost i dugoročna održivost sektora.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Povećanje poljoprivredne proizvodnje	Broj poljoprivrednih gospodarstava	A100020 Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača	Svibanj 2029. g.
Organizacija edukacija, radionica, sajmovi i manifestacija za poljoprivrednike	Broj organiziranih događanja	A100020 Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača	—
Razvoj sustava financijske potpore (subvencije, potpore za doprinose, operativni troškovi, obrazovanje poljoprivrednika)	Broj subvencioniranih poljoprivrednika	A100020 Jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača	—

Procijenjeni trošak provedbe: **62.250,00 €**

MJERA 4. – Valorizacija i uključivanje kulturne baštine u turističku ponudu

Opis mjere:

Mjera obuhvaća obnovu i adaptaciju objekata kulturne, povijesne, graditeljske i sakralne baštine te promoviranje kulturnog identiteta općine kroz održavanje različitih manifestacija. Cilj mjere je stvaranje preduvjeta za razvoj kulturne i raznovrsne turističke ponude, čime se doprinosi očuvanju lokalne baštine, povećanju atraktivnosti destinacije i jačanju prepoznatljivosti općine.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Obnova i adaptacija objekata kulturne, povijesne, graditeljske i sakralne baštine	Broj obnovljenih objekata kulturne, povijesne, graditeljske i sakralne baštine	A100066 Sanacija stare Crkve Uznesenja BDM Katuni – Kreševo	Svibanj 2029. g.
Zaštita materijalne i nematerijalne kulturne baštine	—	A100066 Sanacija stare Crkve Uznesenja BDM Katuni – Kreševo	—
Rekonstrukcija i opremanje kulturno-informativnog centra Mandušića kula	Broj posjetitelja	K200032 Mandušića kula rekonstrukcija	—
Promoviranje kulturnog identiteta općine	Broj održanih kulturnih manifestacija	A100033 Pasijska baština	—

Procijenjeni trošak provedbe: **219.510,00 €**

MJERA 5. – Poboljšanje postojećih i razvoj novih turističkih sadržaja i usluga**Opis mjere:**

Mjera obuhvaća razvoj postojećih i novih turističkih sadržaja i usluga s ciljem poticanja povećanja turističkih kapaciteta, razvoja aktivnih oblika turizma te gastro i eno turizma. Time se stvara dodatna vrijednost te potiče razvoj predsezona i posezone. Kroz održavanje i promoviranje tradicijskih i kulturnih manifestacija cilj je privući što veći broj gostiju, ali i domicilnog stanovništva, čime se doprinosi stvaranju održive, raznovrsne i prepoznatljive turističke ponude općine.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Jačanje i promoviranje tradicijskih i kulturnih manifestacija	Broj organiziranih manifestacija	A100010 Turistička zajednica	Svibanj 2029. g.
Razvoj novih i unapređenje postojećih turističkih sadržaja i usluga u područjima	Km uređenih pješačkih/biciklističkih staza	K200007 Razvoj turizma (tematske staze i interaktivne karte)	—

kulturnog turizma, sportsko–rekreacijskog turizma, ciklo–turizma, gastronomije i enologije			
Poticanje izgradnje smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta	Broj objekata koji pružaju turističko–ugostiteljske usluge	A100010 Turistička zajednica	—

Procijenjeni trošak provedbe: **516.800,00 €**

MJERA 6. – Razvoj sustava interpretacije turističkih atrakcija i sadržaja

Opis mjere:

Mjera obuhvaća digitalizaciju turističke destinacije kroz razvoj aplikacija, primjenu modernih tehnologija u interpretaciji turističke ponude, izradu virtualnih tura i digitalnih vodiča te postavljanje turističke signalizacije. Cilj mjere je razvoj i jačanje brendiranja Općine Šestanovac kao prepoznatljive turističke destinacije. Dodatno, mjera uključuje promociju putem digitalnih kanala i društvenih mreža, unaprjeđenje dostupnosti i vidljivosti turističkih sadržaja te osiguravanje kvalitetnijeg korisničkog iskustva posjetitelja. Time se stvaraju preduvjeti za povećanje broja dolazaka i noćenja, produljenje turističke sezone te snažnije povezivanje lokalnih dionika u turizmu.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Razvoj višejezičnih mobilnih aplikacija	Broj preuzimanja digitalnih alata	K200007 Razvoj turizma (tematske staze i interaktivne karte)	Svibanj 2029. g.
Primjena suvremenih tehnologija u interpretaciji turističke ponude i sadržaja (3D, 4D mapping); izrada virtualnih tura i digitalnih vodiča; postavljanje višejezičnih interpretacijskih ploča i panoa sa QR kodovima	Broj postavljenih interpretacijskih ploča	K200007 Razvoj turizma (tematske staze i interaktivne karte)	—
Postavljanje	Broj postavljene	A100026 Putokazi	—

turističke signalizacije	smeđe signalizacije		
--------------------------	---------------------	--	--

Procijenjeni trošak provedbe: **58.300,00 €**

MJERA 7. – Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja

Opis mjere:

Mjera je usmjerena na kontinuirano poboljšanje uvjeta odgojno-obrazovnog sustava na području Općine Šestanovac s ciljem osiguravanja kvalitetnog i dostupnog obrazovanja za djecu, učenike i studente. Aktivnosti obuhvaćaju ulaganja u rekonstrukciju, opremanje i održavanje vrtića, financijsku potporu za redovnu djelatnost predškolskih ustanova te subvencioniranje troškova obrazovanja učenika i studenata. Poseban naglasak stavlja se na pružanje potpore darovitim učenicima i studentima kroz nagrade i sufinanciranje sudjelovanja na natjecanjima, čime se potiče izvrsnost, motivacija i razvoj ljudskih potencijala.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Rekonstrukcija, opremanje i održavanje vrtića	Ukupan broj djece u vrtiću	K200033 Otkup zemljišta za vrtić K200034 Izrada projektne dokumentacije vrtić	Svibanj 2029. g.
Sufinanciranje redovne djelatnosti vrtića	—	A100039 Redovan rad vrtića i male škole	—
Subvencioniranje troškova obrazovanja učenika i studenata	Ukupan broj učenika/studenata koji primaju subvencije	A100037 Stipendije i školarine A100038 Donacije osnovno školstvo	—
Potpore darovitim učenicima i studentima	Ukupan broj nagrađene djece	A100061 Nagrade za izniman uspjeh učenicima i studentima	—

Procijenjeni trošak provedbe: **1.601.315,00 €**

MJERA 8. – Razvoj javne infrastrukture i komunalnih usluga

Opis mjere:

Mjera obuhvaća ulaganja u razvoj, modernizaciju i održavanje osnovne komunalne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja kvalitete života stanovnika Općine Šestanovac. Kroz izradu projektno-tehničke dokumentacije, izgradnju i rekonstrukciju sustava odvodnje i vodovodne mreže osigurat će se pouzdana i sigurna opskrba vodom te učinkovito zbrinjavanje otpadnih voda. Poseban naglasak stavlja se na uređenje, proširenje i održavanje groblja i pripadajuće infrastrukture, kao i na uređenje, izgradnju i održavanje javnih površina, objekata

i spomenika, čime se doprinosi estetskom i funkcionalnom uređenju prostora te očuvanju kulturne i povijesne baštine.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Izrada projektno–tehničke dokumentacije te izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda	Broj izrađenih projektno–tehničkih dokumentacija i realiziranih projekata	K200023 Odvodnja (građevinski objekti) K200011 Izrada projektno–tehničke dokumentacije kanalizacije središta Šestanovca	Svibanj 2029. g.
Izrada projektno–tehničke dokumentacije te dogradnja/rekonstrukcija sustava vodovodne mreže	—	K200020 Vodoopskrba građevinski objekti K200010 Vodovod	—
Uređenje, proširenje i održavanje groblja i pripadajuće infrastrukture	Broj korisnika komunalnih usluga; broj uređenih/izgrađenih površina i objekata	A100069 Održavanje groblja A100070 Izgradnja groblja K200031 Proširenje groblja Grabovac, Katuni – Kreševo, Žeževica i Kreševo brdo K200022 Mrtvačnica oprema K200009 Mrtvačnica građevinski objekti	—
Uređenje, izgradnja i održavanje javnih površina, objekata i spomenika	—	A100021 Održavanje i uređenje javnih površina i igrališta i tržnica A100068 Tržnica uređenje K200015 Spomen ploče žrtvama rata i poraća	—

Procijenjeni trošak provedbe: **1.691.550,00 €**

MJERA 9. – Rekonstrukcija, izgradnja i modernizacija prometne infrastrukture

Opis mjere:

Mjera je usmjerena na unapređenje prometne povezanosti i sigurnosti na području Općine Šestanovac kroz rekonstrukciju, izgradnju i modernizaciju prometne infrastrukture. Aktivnosti uključuju izradu projektno-tehničke dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola, rekonstrukciju i održavanje postojećih te izgradnju novih cesta, kao i modernizaciju prateće infrastrukture poput nogostupa i biciklističkih staza. Poseban naglasak stavlja se na postavljanje prometne opreme radi povećanja sigurnosti prometa i zaštite svih sudionika. Provedbom mjere osigurat će se bolja prometna dostupnost, sigurnije prometovanje te kvalitetnije životno i poslovno okruženje.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Izrada projektno-tehničke dokumentacije te ishođenje potrebnih dozvola i suglasnosti za izgradnju prometne infrastrukture	Km uređene prometne infrastrukture	A100023 Sanacija nerazvrstanih cesta A100100 Održavanje nerazvrstanih cesta	Svibanj 2029. g.
Rekonstrukcija i održavanje postojećih te izgradnja novih cesta, nogostupa, biciklističkih staza i poljskih puteva	—	A100024 Uređenje poljskih puteva	—
Postavljanje prometne opreme	Broj postavljene prometne opreme	A100058 Kamera za sigurnost prometa A100025 Ulične table	—

Procijenjeni trošak provedbe: **752.000,00 €**

MJERA 10. – Digitalizacija i modernizacija javne uprave

Opis mjere:

Mjera je usmjerena na unaprjeđenje učinkovitosti, transparentnosti i dostupnosti rada javne uprave kroz digitalizaciju poslovnih procesa i modernizaciju IT sustava. Provedbom aktivnosti omogućit će se građanima jednostavniji pristup javnim uslugama putem e-servisa, dok će razvoj sustava digitalnog arhiviranja i upravljanja dokumentima doprinijeti većoj učinkovitosti i smanjenju administrativnih troškova. Edukacija zaposlenika i građana o korištenju novih digitalnih alata osigurat će njihovu uspješnu implementaciju, a nabavom i održavanjem IT opreme i softvera stvorit će se tehnički preduvjeti za digitalnu transformaciju.

Na taj način podići će se razina kvalitete javnih usluga, ubrzati administrativni procesi i unaprijediti komunikacija između Općine i građana.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Uvođenje e-servisa za građane (podnošenje online zahtjeva, e-upisi, digitalni obrasci)	Broj dostupnih servisa	A100002 Redovno funkcioniranje općine	Svibanj 2029. g.
Razvoj i implementacija sustava za digitalno arhiviranje i upravljanje dokumentima	% digitalizirane i arhivirane dokumentacije	K200001 Nabava dugotrajne imovine za općinske prostorije	—
Nabava i održavanje potrebne IT opreme i softvera; edukacija zaposlenika o korištenju digitalnih alata i sustava	Broj educiranih građana i zaposlenika	A100003 Stručno usavršavanje zaposlenika	—
Promocija i edukacija građana o korištenju novih e-usluga	—	A100003 Stručno usavršavanje zaposlenika	—

Procijenjeni trošak provedbe: **15.750,00 €**

MJERA 11. – Zaštita okoliša i održivo korištenje resursa

Opis mjere:

Mjera je usmjerena na očuvanje prirodnih resursa i unaprjeđenje sustava zaštite okoliša kroz odgovorno gospodarenje otpadom, sanaciju postojećih divljih odlagališta te kontinuiranu edukaciju građana. Provedbom aktivnosti smanjit će se negativan utjecaj otpada na okoliš i zdravlje stanovništva, a uvođenjem učinkovitijih rješenja za gospodarenje otpadom potaknut će se recikliranje i održivo korištenje resursa. Posebna pažnja posvetit će se edukaciji i informiranju građana kako bi se podigla svijest o važnosti zaštite okoliša, prevenciji nastanka otpada i očuvanju prirodnih vrijednosti. Na ovaj način stvorit će se temelji za dugoročan održivi razvoj općine.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
-----------	----------------------	-----------------------	-------------------

Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom	Broj izgrađenih reciklažnih dvorišta	K300002 Reciklažno dvorište K200016 Kontejneri i spremnici T200003 Plan gospodarenja otpadom K200002 Mjerač kvalitete zraka	Svibanj 2029. g.
Sanacija divljih odlagališta	Broj saniranih lokaliteta ilegalnih odlagališta	A100030 Održavanje i sanacija deponija K200014 Planovi intervencije u zaštiti okoliša	—
Edukacija stanovnika i podizanje razine svijesti o zaštiti i očuvanju okoliša	Broj korisnika kojima je omogućeno odvojeno prikupljanje otpada	A100054 Eko patrola	—

Procijenjeni trošak provedbe: **138.950,00 €**

MJERA 12. – Razvoj obnovljivih izvora energije i energetska obnova objekata

Opis mjere:

Mjera obuhvaća poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjenu energetske učinkovitih rješenja u javnim i privatnim objektima s ciljem smanjenja potrošnje energije, povećanja udjela čistih izvora energije i smanjenja emisija stakleničkih plinova. Ulaganjem u modernizaciju javne rasvjete, ugradnjom sustava grijanja i hlađenja visoke energetske učinkovitosti te instalacijom solarnih i drugih obnovljivih sustava, unaprijedit će se kvaliteta života stanovnika i osigurati dugoročne uštede u potrošnji energije. Posebna pažnja usmjerit će se i na postavljanje urbane opreme koja koristi obnovljive izvore energije, čime će se dodatno promicati održiva rješenja u svakodnevnom životu zajednice. Provedbom mjere Općina Šestanovac aktivno doprinosi zelenoj tranziciji i ostvarenju ciljeva održivog razvoja.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Poticanje ugradnje sustava obnovljivih izvora energije u privatnim i javnim objektima	Broj energetski obnovljenih javnih/privatnih objekata	—	Svibanj 2029. g.
Poticanje ugradnje energetskih učinkovitih sustava grijanja/hlađenja u	Broj instaliranih rasvjetnih tijela	A100028 Održavanje javne rasvjete K200012	—

privatnim i javnim objektima; modernizacija javne rasvjete i instalacija energetske učinkovitih sustava		Rekonstrukcija javne rasvjete	
Postavljanje urbane opreme koja koristi obnovljive izvore energije	Broj postavljene urbane opreme	K200097 Električne bicikle	—

Procijenjeni trošak provedbe: **445.000,00 €**

MJERA 13. – Održivo prostorno uređenje i digitalizacija prostornih podataka

Opis mjere:

Mjera obuhvaća aktivnosti usmjerene na modernizaciju i unaprjeđenje sustava prostornog planiranja te povećanje njegove transparentnosti i dostupnosti građanima. Digitalizacijom prostornih planova i osiguravanjem njihove javne dostupnosti putem online platformi omogućit će se jednostavniji pristup informacijama i lakše planiranje investicija. Provedba katastarske izmjere i ažuriranja zemljišnih knjiga u suradnji s Državnom geodetskom upravom osigurat će pravnu sigurnost vlasnika i olakšati rješavanje imovinsko-pravnih odnosa. Nadalje, redovita izrada, izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije u skladu s načelima održivog razvoja doprinijet će uravnoteženom razvoju, zaštiti prostora i učinkovitom korištenju resursa.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Digitalizacija prostornih planova i osiguravanje javne dostupnosti putem online platformi	Uspostavljen javno dostupan digitalni prostorni plan Općine	K200013 Izmjene i dopune PPUO Šestanovac	Svibanj 2029. g.
Izrada, izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije u skladu s načelima održivog razvoja; provedba katastarske izmjere i ažuriranja zemljišnih knjiga u suradnji s Državnom geodetskom upravom	Najmanje dvije katastarske općine obuhvaćene izmjerom	A200004 Katastarski poslovi	—

Procijenjeni trošak provedbe: **142.750,00 €**

MJERA 14. – Održivo gospodarenje divljači i zaštita životinja

Opis mjere:

Mjera je usmjerena na očuvanje bioraznolikosti i prirodne ravnoteže kroz održivo gospodarenje divljači te razvoj i održavanje lovne infrastrukture, ali i na zaštitu napuštenih i izgubljenih životinja. Provedbom aktivnosti osigurat će se bolje upravljanje prirodnim resursima, humane prakse u odnosu prema životinjama te povećanje svijesti građana o važnosti odgovornog postupanja i zaštite životinja.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Izgradnja, obnova i održavanje lovne infrastrukture (čeke, hranilišta, pojilišta, lovačke staze)	Broj izgrađenih, obnovljenih i održavanih lovnih objekata (čeke, hranilišta, pojilišta)	A100035 Potpora udrugama	Svibanj 2029. g.
Provođenje monitoringa stanja divljači i njihovih staništa; održavanje biološke ravnoteže populacija kroz plansko gospodarenje divljači; provedba mjera za očuvanje i unapređenje bioraznolikosti u lovištima; provođenje programa sufinanciranja rada lovačkih udruga s područja Općine Šestanovac	Broj sufinanciranih lovačkih udruga	A100035 Potpora udrugama	—
Skrb i zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja	Broj zbrinutih napuštenih životinja	A100047 Usluge skupljanja napuštenih i izgubljenih životinja	—

Procijenjeni trošak provedbe: **51.475,00 €**

MJERA 15. – Razvoj i modernizacija socijalnih usluga

Opis mjere:

Mjera obuhvaća pružanje socijalne zaštite i podrške ranjivim skupinama kroz provedbu projekata financiranih iz ESF-a, prvenstveno projekta Zaželi, kojim se osigurava skrb za starije i nemoćne osobe. Također uključuje financijske naknade i potpore obiteljima i kućanstvima, poput pomoći za novorođenčad i nabavu ogrjeva. Cilj mjere je unaprijediti sustav socijalne skrbi, osigurati veću socijalnu uključenost te podići kvalitetu života svih građana Općine Šestanovac.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Kreiranje usluga sukladno potrebama ciljnih skupina korisnika na području Općine (Zaželi)	Broj korisnika socijalnih usluga	A100079 Zapošljavanje - program Zaželi	Svibanj 2029. g.
Pružanje socijalne zaštite i unapređenje kvalitete života građana; zapošljavanje pripadnika marginaliziranih skupina	Broj zaposlenih pripadnika marginaliziranih skupina	A100019 Zapošljavanje – program Javni radovi	—
Dodjela subvencija, pomoći i donacija	Broj korisnika subvencija, pomoći i donacija	A100042 Naknade za novorođenčad A100043 Pomoć obiteljima i kućanstvima	—

Procijenjeni trošak provedbe: **1.062.525,00 €**

MJERA 16. – Razvoj sustava primarne zdravstvene zaštite

Opis mjere:

Mjera obuhvaća modernizaciju i opremanje Doma zdravlja u Šestanovcu, nabavu potrebne dijagnostičke opreme prema potrebama stanovništva, uvođenje novih zdravstvenih usluga kroz projekte te provođenje edukacija i preventivnih programa za građane. Cilj je povećati dostupnost i kvalitetu zdravstvenih usluga te unaprijediti opće zdravstveno stanje stanovništva.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Obnova i	Broj obnovljenih i	K200024	Svibanj 2024. g.

modernizacija Doma zdravlja u Šestanovcu	opremljenih prostorija Doma zdravlja	Adaptacija doma zdravlja - ambulanta	
Nabava i instalacija dijagnostičke opreme prema potrebama stanovništva	Broj nabavljene dijagnostičke opreme	—	—
Provedba preventivnih programa i edukacija za građane; uvođenje novih zdravstvenih usluga kroz projekte i suradnju s ustanovama; suradnja s udrugama za pružanje dodatnih zdravstvenih usluga	Broj novih zdravstvenih usluga i preventivnih programa dostupnih stanovništvu	—	—

Procijenjeni trošak provedbe: **40.000,00 €**

MJERA 17. – Promocija zdravog i aktivnog života kroz sport, rekreaciju i preventivne programe

Opis mjere:

Mjera obuhvaća razvoj i provedbu programa usmjerenih na poticanje građana na aktivan život, očuvanje mentalnog zdravlja te prevenciju bolesti. Uključuje izgradnju i opremanje sportskih i rekreativnih sadržaja, organizaciju radionica, kampanja i edukacija, te programe za uključivanje različitih dobnih skupina u fizičke aktivnosti i sport. Cilj je unaprijediti opće zdravstveno stanje i kvalitetu života stanovnika Općine Šestanovac.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje sportskih i dječjih igrališta	Broj rekonstruiranih i novouređenih sportskih i dječjih igrališta	A100021 Održavanje i uređenje javnih površina i igrališta i tržnica	Svibanj 2029. g.
Izgradnja i opremanje ŠRC Kreševo; organiziranje radionica, kampanja i edukacija o zdravom načinu	Broj građana uključenih u sportske i rekreativne aktivnosti	A100034 Potpore u športu – sufinanciranje male škole nogometa	—

Života			
Sufinanciranje sportskih aktivnosti i programa za građane; organiziranje sportskih događaja, natjecanja i rekreativnih manifestacija	Broj sudionika na održanim događanjima	A100075 Potpore u športu – donacije	—

Procijenjeni trošak provedbe: **187.975,00 €**

MJERA 18. – Jačanje sustava sigurnosti, vatrogastva i civilne zaštite

Opis mjere:

Mjera je usmjerena na jačanje kapaciteta lokalnih vatrogasnih postrojbi, sustava civilne zaštite te aktivnosti Crvenog križa kako bi se osigurala veća sigurnost građana, bolja pripravnost na krizne situacije, humanitarna pomoć i učinkovita zaštita od nesreća. Ulaganjem u opremu, edukaciju i preventivne aktivnosti, mjera doprinosi zaštiti života i imovine te povećava spremnost zajednice na nesreće i krizne situacije.

Pregled aktivnosti i pokazatelja:

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Proračunska poveznica	Rok za postignuće
Nabava vatrogasnih vozila, opreme i zaštitne odjeće	Broj nabavljene opreme i vozila	A100012 DVD	Svibanj 2029. g.
Sufinanciranje rada sezonskih vatrogasaca; izrada i ažuriranje planova civilne zaštite	Broj provedenih preventivnih akcija, vježbi i simulacija kriznih situacija	A100013 DVD sezonski vatrogasac A100015 Civilna zaštita T200001 Plan zaštite i spašavanja	—
Sufinanciranje programa i projekata ostalih članova ZiS-a	Broj sufinanciranih programa i projekata članova ZiS-a	A100014 HGSS A100016 Crveni križ A100017 Ostali sudionici ZiS-a	—

Procijenjeni trošak provedbe: **230.130,00 €**

Kategorija projekta	Ključni projekti	Procijenjeni trošak (EUR)	Potencijalni izvori financiranja
Infrastruktura i poboljšanje	A1. Modernizacija županijske ceste	1,500,000	EU Kohezijski fondovi, nacionalni

dostupnosti	ŽC6260		fondovi za cestovnu infrastrukturu
Infrastruktura i poboljšanje dostupnosti	A2. Signalizacija i info točke dobrodošlice u Šestanovac	200,000	Općinski proračun, Hrvatska turistička zajednica (HTZ)
Infrastruktura i poboljšanje dostupnosti	A3. Poveznica javnog prijevoza s Makarskom rivijerom	350,000 (operativna subvencija)	Županijski proračun, općinski proračun, javno-privatno partnerstvo
Razvoj i diversifikacija turističkih proizvoda	B1. Razvoj avanturističkog centra 'Kanjon Cetine'	800,000	EU fondovi za ruralni razvoj (EAFRD), privatna ulaganja, HTZ
Razvoj i diversifikacija turističkih proizvoda	B2. Agrituristička mreža 'Okusi Šestanovca'	450,000	EAFRD (LEADER), nacionalne potpore za male poljoprivrednike, privatna ulaganja
Razvoj i diversifikacija turističkih proizvoda	B3. Pristup Biokovo Skywalku i mreža planinarskih staza	600,000	EU fondovi za regionalni razvoj (ERDF), Ministarstvo turizma i sporta
Valorizacija kulturne i prirodne baštine	C2. Eko-arheološki park Kreševo Polje	1,200,000	EU Kohezijski fondovi (klima/okoliš), INTERREG, fondovi nacionalnih parkova
Valorizacija kulturne i prirodne baštine	C3. Festival žive baštine Šestanovac	150,000 (godišnje)	Općinski proračun, sponzorstva, Ministarstvo turizma i sporta
Inicijative zelene i digitalne tranzicije	D1. Općinska mreža e-bicikala	300,000	EU fondovi za zelenu tranziciju, Fond za zaštitu okoliša
Inicijative zelene i digitalne tranzicije	D2. Infrastruktura 'Digitalno nomadsko selo'	500,000	EU program Digitalna Europa, privatna ulaganja, nacionalni fondovi za povezivost
Inicijative zelene i digitalne tranzicije	D3. Sustav pametnog gospodarenja otpadom	250,000	EU Kohezijski fondovi, nacionalni fondovi za zaštitu okoliša

Raspodjela proračuna daje prednost osnovnoj infrastrukturi i projektima valorizacije baštine s velikim utjecajem, koji su kapitalno intenzivni, ali stvaraju nužne preduvjete za razvoj svih ostalih turističkih aktivnosti. Projekti vezani uz razvoj turističkih proizvoda i zelene inicijative osmišljeni su kako bi iskoristili kombinaciju javnih potpora usmjerenih na poticanje ruralnog gospodarstva i privatnih ulaganja poduzetnika.

Korištenje EU strukturnih i kohezijskih fondova

Kao punopravna članica Europske unije, Hrvatska ima pristup značajnim financijskim sredstvima kroz višegodišnji financijski okvir EU-a. Za programsko razdoblje 2021. – 2027., koje se poklapa s početnom fazom ovog Plana upravljanja destinacijom (DMP), Hrvatskoj je na raspolaganju više od 30 milijardi eura iz strukturnih i kohezijskih fondova, pri čemu su značajna sredstva namijenjena ciljevima izravno povezanim s razvojem Općine Šestanovac. Ovi fondovi predstavljaju najvažniju priliku financiranja ambicioznih projekata Općine.

Ključni fondovi i programi koji će se ciljati uključuju:

Europski fond za regionalni razvoj (EFRR):

EFRR je glavni instrument za ispravljanje regionalnih neravnoteža i poticanje održivog razvoja. Za Šestanovac, sredstva EFRR-a mogu se koristiti za projekte koji povećavaju regionalnu konkurentnost, poput modernizacije prometne infrastrukture (cesta Ž6260), razvoja turističkih sadržaja poput „Cetina Canyon Adventure Hub”-a te inicijativa koje promiču zelenu i digitalnu tranziciju. Fokus fonda na održivi turizam i kružno gospodarstvo čini ga posebno pogodnim za projekte poput mreže E-bicikala i pametnog gospodarenja otpadom.

Kohezijski fond:

Ovaj fond usmjeren je na države članice s bruto nacionalnim dohotkom po stanovniku ispod 90% prosjeka EU-a, uključujući Hrvatsku. On pruža ključnu potporu za velike projekte iz područja zaštite okoliša i transeuropskih prometnih mreža. „Eko-arheološki park Kreševo Polje”, sa snažnim komponentama zaštite okoliša i prilagodbe klimatskim promjenama, kao i veće infrastrukturne nadogradnje, bili bi izvrsni kandidati za financiranje iz Kohezijskog fonda.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR):

Kao ruralna općina, Šestanovac je idealno pozicioniran za korištenje EPFRR-a. Ovaj fond podupire gospodarsku, socijalnu i okolišnu vitalnost ruralnih područja. Mreža agroturizma „Okusi Zagore” ogledni je projekt EPFRR-a jer potiče diverzifikaciju poljoprivrednih gospodarstava, podržava mala obiteljska poljoprivredna gospodarstva i promovira lokalne proizvode. LEADER program, pristup lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice unutar EPFRR-a, bit će ključni mehanizam za osiguravanje sredstava za manje, lokalne inicijative.

INTERREG programi:

Programi prekogranične suradnje, poput Interreg IPA s susjednim državama ili transnacionalni programi poput INTERREG Euro-MED, nude mogućnosti za zajedničke projekte. Projekt poput kulturnih ruta mogao bi se proširiti u partnerstvu sa susjednim općinama ili čak regijama u Bosni i Hercegovini, čime bi se stvorio širi, prekogranični turistički proizvod i povećala njegova prihvatljivost za INTERREG financiranje.

Pristup ovim fondovima zahtijeva kvalitetnu pripremu projekata, uključujući detaljne studije izvedivosti, procjene utjecaja na okoliš i jasno dokazivanje usklađenosti s EU strateškim prioritetima. Općinska uprava, u partnerstvu s Turističkom zajednicom i regionalnim razvojnim agencijama (npr. RERA S.D. za Splitsko-dalmatinsku županiju), mora ojačati kapacitete za pripremu i provedbu EU projektnih prijedloga.

Nacionalne potpore i mogućnosti javnog financiranja

Uz EU fondove, nacionalni financijski mehanizmi koje administrira Vlada Republike Hrvatske ključni su za sufinanciranje projekata te za podršku inicijativama koje možda ne ulaze u okvir većih EU programa.

Ministarstvo turizma i sporta:

Ministarstvo redovito raspisuje pozive za prijavu projekata koji podupiru razvoj javne turističke infrastrukture, jačanje konkurentnosti turističkog sektora i promociju inovativnih turističkih proizvoda. Projekti poput „**Biokovo Skywalk pristupa i mreže planinarskih staza**”, signalizacije „**Dobrodošli u Šestanovac**” te godišnjeg **Festivala živuće baštine** izvrsno se uklapaju u okvire ovih nacionalnih potpora.

Ministarstvo kulture i medija:

Ovo ministarstvo osigurava sredstva za zaštitu, očuvanje i valorizaciju kulturne baštine. **Kulturna ruta „Čuvari baštine”** te arheološka istraživanja i prezentacije primarni su kandidati za financiranje iz ovoga izvora.

Hrvatska turistička zajednica (HTZ):

HTZ dodjeljuje potpore za projekte koji povećavaju atraktivnost destinacije i podupiru marketinške aktivnosti. Financiranje promotivnih materijala, digitalnih kampanja povezanih s novim turističkim proizvodima i info-točaka spada u djelokrug rada HTZ-a.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU):

Ovaj nacionalni fond ključan je izvor za sufinanciranje projekata zelene tranzicije. **Mreža dijeljenih E-bicikala, sustav pametnog gospodarenja otpadom**, kao i potencijalna integracija obnovljivih izvora energije u javne turističke objekte, mogu dobiti značajnu podršku FZOEU-a, često u kombinaciji s EU fondovima.

Za učinkovito korištenje ovih izvora potrebna je koordinirana strategija. Nacionalne potpore često se mogu koristiti za pokrivanje obveznog udjela sufinanciranja u EU projektima, čime se smanjuje izravno financijsko opterećenje na proračun općine.

Privatna ulaganja, partnerstva i alternativni modeli financiranja

Iako su javna sredstva ključna za razvoj temeljne infrastrukture i projekata valorizacije baštine, održiv turistički ekosustav zahtijeva aktivno sudjelovanje privatnog sektora. Plan upravljanja destinacijom (DMP) usmjeren je na stvaranje investicijski povoljnog okruženja koje privlači privatni kapital i potiče inovativna partnerstva.

Javno-privatna partnerstva (JPP):

Za veće komercijalne projekte, poput „**Cetina Canyon Adventure Hub**”-a ili „**Sela za digitalne nomade**”, model JPP-a može biti vrlo učinkovit. Općina može osigurati zemljište, dozvole i osnovnu infrastrukturu, dok bi privatni partner financirao, izgradio i upravljao

komercijalnim sadržajima (npr. zipline, co-working prostori, smještaj). Ovaj model smanjuje javni rizik, a istovremeno koristi stručnost i učinkovitost privatnog sektora. Čak se i operativna subvencija za autobusnu liniju Makarska može strukturirati kao JPP s privatnim prijevoznikom.

Strana i domaća izravna ulaganja:

Snažne gospodarske performanse Hrvatske, uvođenje eura i rast turizma stvaraju povoljnu klimu za ulaganja. Općina će aktivno promovirati investicijske prilike u području smještaja (manji hoteli, visokokvalitetne kuće za odmor), ugostiteljstvu i uslugama avanturističkog turizma. Jasan prostorni plan i transparentni proces izdavanja dozvola presudni su za privlačenje ulagača. Nedavni značajan „zeleni kredit” koji je osigurao jedan od vodećih hrvatskih turističkih subjekata pokazuje rastući interes za održiva turistička ulaganja – trend na kojem Šestanovac može kapitalizirati.

Alternativni modeli financiranja:

Za manje, inicijative vođene zajednicom, alternativni modeli financiranja mogu osnažiti lokalne poduzetnike. Crowdfunding platforme mogu se koristiti za prikupljanje sredstava za pojedine komponente mreže agroturizma ili kulturne događaje. **Impact investing**, ulaganja koja traže društvene i okolišne povrate uz financijske, također je u usponu, osobito za projekte s naglašenim regenerativnim turizmom. Općina može djelovati kao posrednik, povezujući lokalne inicijatore projekata s ovim inovativnim financijskim mrežama.

Kombiniranjem različitih izvora financiranja — oslanjajući se na velike EU i nacionalne potpore za javne projekte, uz stvaranje prilika za privatni i zajednički kapital — Šestanovac može izgraditi **otporan i diverzificiran financijski temelj** za dugoročni turistički razvoj.

Provedba, praćenje i evaluacija

Prijelaz sa strateškog dokumenta na dinamičnu i uspješnu turističku destinaciju zahtijeva strukturirani okvir provedbe, kontinuirano praćenje napretka i snažan sustav evaluacije. Ovo poglavlje definira fazni vremenski plan realizacije projekata, utvrđuje ključne pokazatelje uspješnosti (KPI-je) za mjerenje rezultata te uspostavlja jasnu upravljačku strukturu koja će voditi proces.

Takav okvir osigurava **odgovornost**, omogućuje **prilagodljivo upravljanje** i usklađuje napore svih dionika prema zajedničkoj viziji razvoja Šestanovca.

Faza 1: Temelji i brze pobjede (2026. – 2027.)

U prvoj fazi naglasak je na kritičnoj infrastrukturi, regulatornom okviru i vidljivim projektima koji stvaraju zamah i pokazuju neposredan napredak. Primarni ciljevi su poboljšati dostupnost, unaprijediti doček posjetitelja te aktivirati ključne prirodne i kulturne resurse.

Ključni projekti:

Infrastruktura: Početak detaljnog planiranja i osiguravanje sredstava za modernizaciju županijske ceste ŽC6260. Postavljanje „Welcome to Šestanovac” ulaznih oznaka i info-točaka.

Razvoj proizvoda: Pokretanje mreže agroturizma „**Okusi Šestanovca**” kroz identifikaciju i podršku prvim OPG-ovima članovima. Formalizacija i kartiranje početnih staza za biokovsku planinarsku mrežu.

Baština: Završetak arheološke prospekcije i master plana za **Eko-arheološki park Kreševo Polje**.

Upravljanje: Formalno osnivanje **Upravnog odbora za upravljanje destinacijom (DMSC)** sa svim ključnim dionicima. Izrada detaljnih projektnih prijedloga za prijave na EU fondove.

Faza 2: Jezgra razvoja i ekspanzija (2028. – 2029.)

Na temeljima iz Faze 1 započinju glavni građevinski i razvojni zahvati. Fokus se prebacuje na realizaciju glavnih turističkih proizvoda i značajno širenje ponude destinacije.

Ključni projekti:

Infrastruktura: Provedba glavnih građevinskih radova na cesti Ž6260. Lansiranje pilot faze javne prijevozne veze s Makarskom rivijerom.

Razvoj proizvoda: Izgradnja ključnih sadržaja za „**Cetina Canyon Adventure Hub**”. Postavljanje interpretativne signalizacije i infrastrukture na biokovskim stazama. Proširenje mreže „**Okusi Šestanovca**” s novim članovima i marketinškim aktivnostima.

Baština: Prva faza infrastrukturnih radova na **interpretacijskom centru** (pristupne staze, centar za posjetitelje). Pokretanje prvog **Festivala živuće baštine Šestanovac**.

Zeleno i digitalno: Uspostava općinske mreže **E-bicikala**. Doprinos infrastrukture za **Selo digitalnih nomada** i pokretanje promotivne kampanje.

Faza 3: Konsolidacija, promocija i unaprjeđenje (2029.)

U završnoj fazi završavaju se svi projekti, integriraju u jedinstveno iskustvo destinacije te pojačava marketinška i promotivna aktivnost. Cilj je učvrstiti tržišnu poziciju Šestanovca i osigurati dugoročnu održivost novog turističkog ekosustava.

Ključni projekti:

Infrastruktura: Završni radovi na modernizaciji ceste ŽC6260. Evaluacija i formalizacija dugoročnog modela upravljanja autobusnom linijom za Makarsku.

Razvoj proizvoda: Potpuna operativnost „**Cetina Canyon Adventure Hub**”-a uz privatne operatore. Lansiranje integriranih marketinških kampanja za sve nove turističke proizvode.

Baština: Otvorenje **interpretacijskog centra** za javnost. Održavanje trećeg izdanja **Festivala živuće baštine**, čime se etablira kao prepoznatljiv događaj.

Zeleno i digitalno: Puna integracija **sustava pametnog gospodarenja otpadom**.
Prikupljanje povratnih informacija zajednice digitalnih nomada radi unaprjeđenja usluga.

Evaluacija: Provedba sveobuhvatne **srednjoročne evaluacije DMP-a**, usporedba ostvarenja s KPI-jevima i prilagodba strategije za sljedeće razdoblje.

Područje	Projekt	Nositelji (primarni/partneri)	Izvori financiranja	Očekivani rezultati
Infrastruktura	Završni radovi na cesti ŽC6260, model upravljanja bus linijom	Općina, ŽUC, prijevoznik	EU/nacionalni fondovi, proračun Općine	Dugoročno održiva prometna povezanost
Razvoj proizvoda	Operativnost „Adventure Hub”-a, marketinške kampanje	Privatni operatori, TZ, Općina	PPP, HTZ, privatna ulaganja	Puna integracija novih turističkih proizvoda
Baština	Otvorenje interpretacijskog centra, Festival živuće baštine	Općina, Ministarstvo kulture, TZ	Ministarstvo kulture, HTZ	Šestanovac prepoznat po kulturnoj baštini
Zeleno i digitalno	Pametno gospodarenje otpadom, evaluacija nomad programa	Općina, FZOEU, privatni partneri	FZOEU, EU fondovi, privatna ulaganja	Učinkovit sustav održivosti i unaprjeđene digitalne usluge
Evaluacija	Srednjoročna evaluacija DMP-a i prilagodba strategije	Općina, TZ, RERA S.D.	EU TA, proračun Općine	Mjerenje uspješnosti i definiranje novih ciljeva

Ključni pokazatelji uspješnosti (KPI-jevi) za mjerenje rezultata

Kako bi se objektivno mjerio uspjeh ovog Plana upravljanja destinacijom (DMP) i osiguralo da se razvoj odvija u skladu s načelima održivosti, pratit će se skup kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja.

Ovi KPI-jevi razvrstani su prema **balanced scorecard** okviru te obuhvaćaju **ekonomske, društvene, okolišne i dimenzije doživljaja posjetitelja**.

Podatke će svake godine prikupljati **Turistička zajednica Općine Šestanovac** u suradnji s općinskim odjelima, pružateljima usluga i putem anketa među posjetiteljima.

Tablica KPI-jeva za mjerenje uspješnosti DMP-a

Dimenzija	Pokazatelj (KPI)	Način mjerenja	Polazna vrijednost (2025.)	Cilj do 2029.
Ekonomska	Broj smještajnih jedinica (ukupno i komercijalnih)	eVisitor, lokalne evidencije	59 privatnih kuća za odmor	104 jedinice (uključujući mini hotele i OPG smještaj)
	Prosječna duljina boravka turista	eVisitor, ankete	3,5 dana	5 dana

Dimenzija	Pokazatelj (KPI)	Način mjerenja	Polazna vrijednost (2025.)	Cilj do 2029.
Društvena	Prihod od turističkih aktivnosti (€/godišnje)	Porezne prijave, ankete	cca 1,5 mil. €	3 mil. €
	Broj novih poduzetnika u turizmu	Registar obrta i tvrtki	< 10	> 25
	Broj sudionika u kulturnim i sportskim manifestacijama	TZ, udruge, ankete	cca 2.000 godišnje	5.000 godišnje
	Uključenost lokalnih OPG-ova i udruga u mrežu „Okusi Zagore”	TZ, udruge	0 (u fazi razvoja)	≥ 20 aktivnih članova
	Broj zaposlenih u turizmu i povezanim djelatnostima	HZZ podaci, ankete	cca 40	100
Okolišna	Površina očuvanih i uređenih prirodnih područja (ha)	Općina, Ministarstvo zaštite okoliša	n/a (početna)	+20% u odnosu na 2025.
	Udio korištenja obnovljivih izvora energije u turističkim objektima	Anketa među iznajmljivačima	< 5%	≥ 25%
Doživljaj posjetitelja	Broj E-bicikala i korištenje e-mobilnosti	Općina, operatori	0	≥ 50 bicikala i 5.000 vožnji godišnje
	Stopa odvojenog prikupljanja otpada (%)	Općina, Čistoća	20%	50%
	Ocjena zadovoljstva posjetitelja (1–5)	Ankete, online recenzije	3,8	≥ 4,5
	Broj posjetitelja kulturnih i prirodnih atrakcija	Evidencije ulaza	cca 5.000 godišnje	15.000 godišnje
	Broj digitalnih nomada u programu „Selo digitalnih nomada”	Registracija korisnika	0	150 godišnje
	Online vidljivost (pratitelji TZ na društvenim mrežama)	Statistika društvenih mreža	cca 5.000	20.000+

Ključni pokazatelji uspješnosti (KPI-jevi) – 2025.–2029.

Kategorija	KPI	Polazna vrijednost (2025.)	Cilj (2029.)
Ekonomski učinak	Ukupan broj dolazaka turista	1.925	+40%
	Ukupan broj noćenja	15.787	+60%
	Prosječna duljina boravka (dani)	4,5	6,0
	Broj registriranih turističkih poduzeća (smještaj, agencije, usluge)	16	30
	Postotak turističkog prihoda ostvarenog izvan špica sezone (lipanj–kolovoz)	15%	30%

Kategorija	KPI	Polazna vrijednost (2025.)	Cilj (2029.)
Društvena dobrobit i zajednica	Broj novih ekvivalentnih radnih mjesta na puno radno vrijeme (FTE) u turizmu	0	50
	Zadovoljstvo stanovnika turističkim razvojem (anketna ocjena, 1–5)	4,0	4,5
	Broj lokalnih proizvođača uključenih u mrežu „Okusi Šestanovca 1”	0	15
Održivost okoliša	Postotak komunalnog otpada recikliranog u turističkim zonama	20%	50%
	Potrošnja vode po turističkom noćenju (litre)	TBD	-15%
	Broj posjetitelja koji koriste održive opcije prijevoza (e-bicikli, javni prijevoz)	0	1.500/god.
Doživljaj posjetitelja i marketing	Prosječna ocjena zadovoljstva posjetitelja (anketni rezultat, 1–5)	4,2	4,7
	Posjećenost web stranice destinacije i angažman na društvenim mrežama	TBD	+100%
	Postotak posjetitelja uključenih u kulturne/baštinske aktivnosti	10%	35%

Struktura upravljanja i uloge dionika

Učinkovito upravljanje temelj je uspješnog razvoja destinacije. Sukladno novom **Zakonu o turizmu RH**, koji naglašava decentralizaciju i lokalnu kontrolu, ovaj Plan upravljanja destinacijom (DMP) predlaže **suradnički model upravljanja** koji osigurava široko sudjelovanje dionika, jasnu raspodjelu odgovornosti i učinkovito donošenje odluka.

Upravni odbor za upravljanje destinacijom (DMSC)

Glavno upravljačko tijelo odgovorno za provedbu DMP-a.

Predsjedava **načelnik Općine Šestanovac**, a supredsjedava **direktor Turističke zajednice Šestanovac**.

Sastanci kvartalno, s ciljem praćenja KPI-jeva, rješavanja izazova provedbe i donošenja strateških odluka.

Članovi odbora:

Načelnik Općine Šestanovac

Direktor Turističke zajednice Šestanovac

Predstavnici Općinskog vijeća

Predstavnik Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije

Predstavnik Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima SDŽ („More i krš”)

Predstavnici lokalnih poduzetnika (smještaj, avanturistički turizam, poljoprivreda)

Predstavnici kulturnih udruga i nevladinih organizacija

Predstavnik zajednice (za glas stanovnika)

Turistička zajednica Šestanovac (lokalni DMO)

Djeluje kao **operativno središte** za provedbu DMP-a.

Uloga proširena izvan marketinga na **koordinaciju projekata, komunikaciju dionika, prikupljanje podataka i izvještavanje o KPI-jevima.**

Zadužena za organizaciju manifestacija (npr. Festival živuće baštine) i marketinške kampanje.

Obnaša ulogu **tajništva DMSC-a.**

Općinska uprava Šestanovac

Vodeći prijavitelj i administrativno tijelo za većinu javnih infrastrukturnih projekata financiranih EU i nacionalnim sredstvima.

Općinski odjeli (urbanizam, komunalno gospodarstvo) odgovorni su za tehničku provedbu, javnu nabavu i usklađenost s propisima.

Lokalna zajednica i privatni sektor

Ključ uspjeha DMP-a je **aktivno uključivanje poduzetnika, OPG-ova i stanovnika.**

Njihova uloga: ulaganje u vlastite poslove, sudjelovanje u mrežama poput „**Okusi Šestanovca**”, davanje povratnih informacija DMSC-u, promocija destinacije kroz autentične doživljaje.

Ovaj participativni model upravljanja osigurava da je razvoj **transparentan, inkluzivan i usklađen s potrebama zajednice.**

8. ZAKLJUČAK

Plan upravljanja destinacijom Općine Šestanovac 2025.–2029. postavlja strateški put za transformaciju područja u prepoznatljivu i konkurentnu ruralnu turističku destinaciju. Utemeljen na temeljitoj analizi jedinstvenog geografskog položaja, bogate prirodne i kulturne baštine te aktualnih turističkih trendova, ovaj plan pruža sveobuhvatan okvir za održivi razvoj. Iskorištavanjem svojih temeljnih prednosti – dramatičnih krajolika Biokovskog masiva i kanjona rijeke Cetine, rastuće ponude visokokvalitetnih vila s bazenima te autentičnih gastronomskih tradicija – Šestanovac je spreman zauzeti prepoznatljivo mjesto na turističkoj karti Dalmatinske zagore.

Strateška vizija jest uspostaviti Šestanovac kao vodeću destinaciju za autentični ruralni i avanturistički turizam, nudeći posjetiteljima bijeg u prirodu, doživljaj istinske dalmatinske baštine i mirnu alternativu prenapučenim obalnim ljetovalištima. Ova vizija ostvarit će se kroz provedbu četiri međusobno povezana strateška cilja: unaprjeđenje konkurentnosti destinacije i kvalitete proizvoda; povećanje broja dolazaka i produženje turističke sezone; jačanje marketinga i identiteta brenda; te poticanje održivog razvoja i dobrobiti zajednice. Ovi ciljevi pretočeni su u konkretan Akcijski plan, koji svim dionicima daje jasan putokaz.

Uspjeh ovog plana ovisi o zajedničkom i predanom pristupu. Potrebna je koordinirana suradnja Općine Šestanovac, Turističke zajednice općine, poduzetnika privatnog sektora i lokalne zajednice. Institucionalni okvir definiran u ovom dokumentu pojašnjava uloge i odgovornosti svakog partnera, uspostavljajući strukturu upravljanja osmišljenu za učinkovitu provedbu i osiguranje odgovornosti. Nadalje, čvrst sustav praćenja i evaluacije, temeljen na jasno definiranim pokazateljima uspješnosti, omogućit će kontinuirano praćenje napretka i prilagodljivo upravljanje u skladu s rezultatima i promjenama na tržištu.

Iako je općina zabilježila obećavajući rast turističke aktivnosti, osobito u sektoru privatnog smještaja, i dalje postoje izazovi u potpunoj valorizaciji kulturnih resursa i razvoju raznovrsnije ponude posjetiteljskih doživljaja. Ovaj plan izravno odgovara na te izazove dajući prioritet razvoju tematskih staza, interpretaciji kulturnih lokaliteta i integraciji lokalnih poljoprivrednih proizvoda u turističku ponudu. Time će Šestanovac izgraditi otporniju i raznolikiju turističku ekonomiju koja donosi koristi tijekom cijele godine.

U konačnici, ovaj Plan upravljanja destinacijom nije samo dokument; on predstavlja zajedničku obvezu prema budućnosti u kojoj turizam djeluje kao katalizator održivog gospodarskog razvoja, društvenog napretka i očuvanja okoliša. To je obveza očuvanja autentičnog karaktera regije, uz istovremeno stvaranje novih prilika za njezine stanovnike. Uz strateški fokus, kolektivno djelovanje i predanu implementaciju u nadolazećih pet godina, Šestanovac ima potencijal ostvariti svoju viziju i osigurati svoje mjesto kao skriveni dragulj Dalmatinske zagore.

9. TABLICA GRAFOVA I SLIKA

Graf 1. Pad broja stanovnika u Općini Šestanovac (2001.-2023.)	11
Graf 2. Dolasci i noćenja u Općini Šestanovac 2022.-2024.....	13
Graf 3. Dolasci u Općini Šestanovac 2022.-2024.	13
Graf 4. Dolasci i noćenja u Općini Šestanovac 2022.-2025.....	14
Graf 5. Akcijski plan za razvoj proizvoda i doživljaja.....	28
Graf 6. Unaprjeđenje proizvoda aktivnog i avanturističkog turizma	30

Graf 7. Valorizacija kulturne i povijesne baštine	31
Graf 8. Digitalna marketinška prisutnost	32
Graf 9. Jačanje odnosa s javnošću i marketing	33
Graf 10. Ključni pokazatelji uspješnosti PUD	38
Slika 1. Financijski plan i izvori financiranja (2025.-2029.)	40
Slika 2. Raspodjela proračuna Plana upravljanja destinacijom 2025.-2029.	41

10. REFERENCE

1. <https://hrcak.srce.hr/index.php/en/clanak/373147>
2. <https://www.dalmatia.hr/destination/sestanovac/>
3. <https://mint.gov.hr>
4. <https://dalmatia.hr/destination/sestanovac>
5. <https://mint.gov.hr/news-11455/tourism-act-to-focus-on-sustainable-destination-management/23551>
6. Keep.eu. <https://keep.eu/projects/30313/-Sustainable-tourism-for-lo-EN/>
7. www.sestanovac.com
8. <https://dzs.gov.hr/>
9. <https://evisitor.hr>
10. Keep.eu. <https://keep.eu/projects/30313/-Sustainable-tourism-for-lo-EN/>
11. <https://opcina-sestanovac.hr>

